

BK/111

13.02.13

DRUK Nr 468

POWIATOWY URZĄD PRACY

ul. Nowogrodzka 1, 18-400 Łomża, skr. poczt. 68,
e-mail: biło@praca.gov.pl www.pup.lomza.pl
tel. 086 215 80 10, 086 216 28 97, fax 086 216 34 92
REGON: 450708638, NIP: 718-12-19-408

Łomża 12.02.2013r.

PUP.OK.0613-6/HH/13

Pan
Maciej Borysewicz
Przewodniczący
Rady Miasta Łomży

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży przesyła „Analizę lokalnego rynku pracy (zapoznanie się z formami przeciwdziałania bezrobociu i środkami na te działania na 2013r.”

Z poważaniem

DYREKTOR
POWIATOWEGO URZĘDU PRACY
Mieczysław Bieniek

POWIATOWY URZĄD PRACY
W ŁOMŻY

**ANALIZA LOKALNEGO RYNKU PRACY
FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU
W 2013 ROKU**

*Material został opracowany
na podstawie danych statystycznych
GUS i PUP w Łomży*

Łomża – luty 2013r.

1. Informacje o obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży jest jednostką samorządową wspólną dla Miasta Łomży i Powiatu Łomżyńskiego, funkcjonującą pod zwierzchnictwem Starosty Łomżyńskiego, na mocy porozumienia zawartego w dniu 18 stycznia 2000r. pomiędzy Prezydentem Miasta a Starostą Łomżyńskim. Zadania realizowane przez Urząd wynikają z przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 roku Nr 69, poz. 415 z późn. zm.). Podstawą działania urzędu jest Regulamin Organizacyjny PUP w Łomży uchwalony Uchwałą Zarządu Powiatu Łomżyńskiego Nr 42/46/2000 z dnia 27 kwietnia 2000 roku z późniejszymi zmianami.

Powiatowy Urząd Pracy, swoim działaniem, obejmuje obszar dwóch powiatów: Miasta Łomży – na prawach powiatu grodzkiego i Powiatu Łomżyńskiego

Swoim zasięgiem powiat łomżyński obejmuje:

- dwie gminy miejsko-wiejskie: Jedwabne, Nowogród;
- siedem gmin wiejskich: Łomża, Miastkowo, Piątnica, Przytuły, Śniadowo, Wizna, Zbójna;
- dwa miasta: Jedwabne, Nowogród.

Powiat łomżyński jest regionem typowo rolniczym o powierzchni 1.353,93 km² i liczbie mieszkańców - 52.181. Z pracy w gospodarstwach rolnych utrzymuje się aż 65% mieszkańców. Na terenie powiatu znajduje się 8.295 gospodarstw rolnych o przeciętnej wielkości 11,2 ha. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON wynosiła na dzień 31.12.2012r. 2.890, w tym 2.794 podmiotów sektora prywatnego.

Łomża liczy 63.070 mieszkańców i zajmuje powierzchnię 3.271 ha. Liczba pracujących w mieście, wg stanu na 31.12.2011r., wynosiła 15.076. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON

wynosiła na dzień 31.12.2012r. 6.188, w tym 6.058 podmiotów sektora prywatnego.

Na koniec 2012 roku pracownicy pośrednictwa pracy PUP w Łomży nawiązali kontakty z 1.487 pracodawcami, w tym z Łomży z 1.112, a z Powiatu Łomżyńskiego – z 375.

Tabela Nr 1 przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w latach 2009 – 2012 oraz liczbę podmiotów gospodarczych współpracujących z Urzędem według stanu na dzień 31.12.2012r.

Tabela Nr 1

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg stanu na dzień 31.12.2009r.	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg stanu na dzień 31.12.2010r.	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg stanu na dzień 30.11.2011r.	Jednostki zarejestrowane w systemie REGON wg stanu na dzień 30.11.2012r.	Liczba podmiotów gospodarczych współpracujących z PUP w Łomży wg stanu na dzień 31.12.2012r.
1.	PUP w Łomży	8 912	8 944	8 873	9 078	1 487
2.	Miasto Łomża	6 346	6 181	6 053	6 188	1 112
3.	Powiat Łomżyński	2 566	2 763	2 820	2 890	375
	z tego:					
	Gmina Łomża	646	716	760	773	111
	Gmina Jedwabne	221	235	237	242	32
	Gmina Miastkowo	172	185	180	195	29
	Gmina Nowogród	235	250	263	262	30
	Gmina Piątnica	605	639	654	669	83
	Gmina Przytuły	65	66	66	69	10
	Gmina Śniadowo	261	289	292	300	42
	Gmina Wizna	178	187	186	188	20
	Gmina Zbójna	183	196	182	192	18

Źródło: GUS Bank Danych Regionalnych wg klasyfikacji NTS w układzie 66 podregionów, obliczenia własne

2. Rynek pracy na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży

2.1. Poziom, stopa i dynamika bezrobocia.

Światowy kryzys gospodarczy wpłynął również na sytuację w Łomży. W 2012r. wystąpił gwałtowny wzrost liczby osób pozbawionych pracy i spowodował, że bezrobocie pojawiło się prawie natychmiast jako najpoważniejszy problem lokalnego rynku pracy. Nadmiar rąk do pracy ustąpił niedoborowi oferowanych miejsc pracy. Mimo, że sytuacja ta jest zjawiskiem płynnym, to generalnie – łomżyński rynek pracy nie był i nadal nie jest w stanie wchłonąć wzrastającej liczby bezrobotnych. Łomżyńskie bezrobocie cechuje się:

- a. gwałtownym wzrostem – mimo, że dzisiaj nie ma już takich gwałtownych wzrostów bezrobocia, jak w pierwszych latach zmian spowodowanych masowymi zwolnieniami grupowymi, to jego stopa nieustannie wzrasta, a nowe zwolnienia grupowe są ciągle aktualne;
- b. wyraźną selektywnością – łomżyńskie bezrobocie to przede wszystkim problem ludzi młodych (przed 35 rokiem życia), kobiet oraz relatywnie nisko wykształconych;
- c. charakterem recesyjnym – rodzime bezrobocie jest związane głównie z kryzysem produkcji, a zwolnienia z pracy, system podatkowy, opłaty lokalne ten kryzys pogłębiają;
- d. starzeniem się bezrobocia – bezrobocie ma wymiar strukturalny i długookresowy – powyżej 12 miesięcy – co prowadzi do negatywnych skutków we wszystkich sferach życia, łącznie z pogorszeniem sytuacji materialnej i zdrowotnej wielu grup społecznych.

Powyższe cechy bezrobocia podkreślają jego specyfikę związaną z poprzednim okresem politycznym i strukturą gospodarki narodowej, współczesną strategią przemian, mentalnością samych bezrobotnych oraz osób, które zostały powołane do instytucji wspomagających walkę z tym zjawiskiem. Jednak dominującym czynnikiem jest recesja, co przy braku rodzimego kapitału utrudnia przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia. Wydaje się oczywistym fakt, że dopóki nie nastąpi wyraźny rozwój gospodarczy, nie ma szans na skuteczną poprawę na łomżyńskim rynku pracy.

Wcześniejsze lata charakteryzuje względny spadek stopy bezrobocia w mieście. Był to efekt nie tyle poprawy koniunktury na lokalnym rynku pracy, co zmiana przepisów dotyczących tego rynku: początkowe liberalne i korzystne dla bezrobotnych przepisy zostały zaostrzone, szczególnie odnośnie przyznawania zasiłków, czasu trwania tego świadczenia oraz jego różnicowanej wysokości. Obecnie bezrobocie ma charakter strukturalny, czyli występuje nadwyżka siły roboczej w regionie.

Ponadto ludność cechuje się niskimi kwalifikacjami zawodowymi (choć w ostatnich latach sytuacja uległa poprawie dzięki działalności uczelni zlokalizowanych na terenie miasta), małą mobilnością przestrzenną oraz narastającą apatią w samodzielnym działaniu. Miejsce zamieszkania jest ważną cechą poważnie różnicującą bezrobotnych. Szanse pozyskania pracy w regionie rolniczym jest wielokrotnie mniejsze niż w regionach uprzemysłowionych. Niepokojącym jest fakt, że obserwuje się trwałość tego zjawiska. Należy dodatkowo pamiętać, że w okolicznych miejscowościach oprócz bezrobocia jawnego, istnieje bezrobocie ukryte, które oznacza, że na przykład w gospodarstwach rolnych pracuje więcej ludzi niż wymaga tego potrzeba, a miasto nie jest w stanie tej grupie społecznej zabezpieczyć wystarczających miejsc pracy.

Inną cechą rozpatrywanego zjawiska jest narastające bezrobocie ludzi młodych i kobiet. Udział ludzi młodych (do 30 roku życia) wśród ogółu zatrudnionych jest największy spośród wszystkich kategorii wiekowych i wynosi ponad 1/3 zarejestrowanych. Natomiast najdłużej bezrobotnymi pozostają ludzie w przekroju wiekowym 30 – 54 lata. Szkoły łomżyńskie dostarczają absolwentów dobrze przygotowanych teoretycznie, natomiast brakuje im umiejętności praktycznych. Zmniejszająca się ilość zakładów pracy ograniczyła i ogranicza szanse na odbycie praktyki zawodowej. Do tych trudności dochodzą tradycje rodzinne w zakresie kształcenia i sytuacja materialna. Większą dozą optymizmu na znalezienie pracy wykazują absolwenci szkół wyższych; bardziej pesymistyczni są natomiast młodzi z terenów wiejskich.

Mechanizmy, które mają pomóc w przewyciężaniu widma bezrobocia, niestety, nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Składa się na to wiele przyczyn, z których mentalność, stereotyp bezrobotnego i brak poprawy sytuacji gospodarczej regionu należą do najważniejszych. Niejakim optymizmem napawa fakt, że łomżyńscy absolwenci coraz lepiej poznają mechanizmy działania rynku pracy i tym samym są bardziej skłonni do przekwalifikowania czy podwyższania dotychczasowego wykształcenia, upatrując w tym możliwości pozyskania pracy.

Drugą grupą społeczną w Łomży, silnie dotkniętą bezrobociem, są kobiety. W ostatnich latach prawie połowa populacji kobiet nie mogła znaleźć pracy. Paradoksalnie wykształcenie oczekujących na pracę kobiet jest wyższe niż mężczyzn. Składa się na to wiele przyczyn: mniejsza liczba zawodów wykonywanych przez kobiety, postrzeganie przez pracodawców w kategorii mniej dyspozycyjnych; czynniki kulturowe, przyzwalające na bezrobocie kobiet, jako „strażniczek domowego ogniska” czy obniżający się preferowany wiek kobiet – młode, o wysokich kwalifikacjach i dużym doświadczeniu.

Symptodem bezrobocia strukturalnego w Łomży jest wysoki udział długotrwale bezrobotnych oraz zjawisko częstego powrotu do statusu bezrobotnego. W 2012r. 4268 osób z Łomży zarejestrowało się w łomżyńskim urzędzie pracy, w tym 3354 osób po raz kolejny. Przyczyną takiego stanu jest niedostosowanie prawne czy zbytni fiskalizm. Nie dziwi więc fakt, że pracodawca przyjmując bezrobotnego do pracy, często stosuje wybieg umowy-zlecenia, by zmniejszyć koszty produkcji przez nie odprowadzanie składki ZUS. Coraz częściej łamane jest prawo pracy, np. przez wydłużanie obowiązującej liczby godzin

zatrudnienia i uciążliwość warunków pracy. Nagminne jest zatrudnianie na tzw. okres próbny, który jest czasem bezskładkowym, po którym nie przedłuża się umowy z pracownikiem. Nie można wykluczyć także motywacji samych bezrobotnych i ich chęci do wyłudzenia prawa do zasiłku. Oferowane miejsca pracy w sektorze prywatnym mają często charakter nietrwały (silna konkurencja rynkowa powoduje upadłość firm). Polska nie wprowadziła jeszcze indywidualnego systemu ubezpieczeń od bezrobocia, a zasiłki dla bezrobotnych są obecnie zbyt niskie w porównaniu z szybko rosnącymi kosztami utrzymania. Często alternatywnym rozwiązaniem pozostaje „praca na czarno”, która staje się jedynym, możliwym źródłem zarobkowania, utrzymania.

Do innych czynników wywołujących napięcia na łomżyńskim rynku pracy trzeba zaliczyć niekorzystne procesy demograficzne, związane z przyrostem zasobów pracy i „stojące w miejscu” procesy restrukturyzacyjne. Ostatnie lata cechuje wejście na rynek pracy wyżu demograficznego ludzi młodych, przy jednoczesnym niedostosowaniu gospodarki do wymogów wolnorynkowych. Dlatego też, mimo zwiększającej się liczby ofert pracy, nadal występują nadwyżki podaży. Jeżeli dodać do tego nienowoczesną, sektorową strukturę zatrudnienia, to obraz rynku pracy w Łomży jawi się w niezbyt jasnych kolorach.

Szczególnie istotne znaczenie z punktu widzenia rynku pracy ma struktura ludności według wieku oraz płci, gdyż ma to znaczenie przy nabywaniu praw emerytalnych. Łomżyńskie kobiety stanowią prawie 51,9 % ogółu ludności miasta; na 100 mężczyzn przypada ich 107,8. Współczynnik ten zmienia się w zależności od wieku. Liczebna przewaga mężczyzn występuje wśród ludności w wieku do 49 roku życia – na 100 mężczyzn przypada 99,6 kobiet, natomiast w wieku powyżej 49 lat współczynnik feminizacji wynosi 117,6, a w rocznikach 65 lat i więcej na 100 mężczyzn przypadają średnio 152,2 kobiety.

Spółeczeństwo na terenie Łomży wyraźnie starzeje się. Rezultatem zachodzących procesów demograficznych jest gwałtowne zmniejszanie się liczby dzieci i młodzieży (0–18 lat), tym samym następuje dalsze zmniejszenie udziału tej grupy osób w ogólnej liczbie ludności z 23,7 % w 2008r. do poziomu 21,2 % w 2009r., 20,7 % w 2010r. i 19,5 % w 2011r. Zmiany w strukturze wieku ludności oznaczają istotne wyzwania dla systemu zabezpieczenia społecznego. Starzenie się ludności oznacza konieczność zwiększenia transferów społecznych na rzecz tej grupy ludności (co wynika z potrzeby wypłaty emerytur, rent, usług zdrowotnych i opiekuńczych).

Duże zmiany dotyczą populacji w wieku tzw. produkcyjnym, który w Polsce oznacza kobiety w wieku 18-59 lat i mężczyzn w wieku 18-64 lat. Należy zauważyć, że osoby w wieku produkcyjnym stanowią zasoby siły roboczej na rynku pracy i z tego względu wielkość tej populacji jest szczególnie ważna. Odsetek osób w wieku zdolności do pracy (w ogólnej liczbie ludności) wyniósł 67,4 % w 2008r. (w tym u kobiet 64,5 %), 67,5 % w 2009 r. (w tym u kobiet 64,3 %), 67,4 % w 2010r. (w tym u kobiet 63,9 %) i 67,8 % w 2011r. (w tym u kobiet 64,1 %) przy czym tempo przyrostu tej grupy ludności jest coraz wolniejsze. Wiek produkcyjny osiągają coraz mniej liczne roczniki 18-latków, a równocześnie występuje proces starzenia się zasobów siły roboczej powodowany coraz większą liczbą osób w wieku tzw. niemobilnym, czyli 50 lat i powyżej. W 2011r. udział ludności w tym wieku w ogólnej liczbie ludności w Łomży wyniósł 33,6 %, podczas gdy w 2010r. – 32,2 %, w 2009r. – 31,3 % i w 2008r. – 30,3 %. Przy powyżej opisanych tendencjach demograficznych zatrzymanie na rynku pracy osób, które w okresie do 2020 r. będą zasilać grupę wieku 60-67 lat, (obecnie grupy wieku przedemerytalnego), nabiera szczególnej wagi.

Syntetycznym miernikiem obrazującym wydolność systemu zabezpieczenia społecznego jest współczynnik obciążenia demograficznego ogółem, pokazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym. Z perspektywy systemów zabezpieczenia społecznego istotne jest także to, jak kształtuje się współczynnik obciążenia osób w wieku poprodukcyjnym (kobiety w wieku 60 lat i więcej; mężczyźni w wieku 65 lat i więcej), które są przede wszystkim beneficjentami różnego rodzaju świadczeń społecznych. W 2008r. na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie działania PUP w Łomży przypadało 48,4 osoby (54,9 kobiet i 41,9 mężczyzn) w wieku nieprodukcyjnym, w 2009r. odpowiednio – 48,2 osoby (55,4 kobiet i 41,1 mężczyzn), w 2010r. odpowiednio – 48,4 osoby (56,5 kobiet i 40,6 mężczyzn), a w 2011r. odpowiednio – 47,5 osoby (55,9 kobiet i 39,3 mężczyzn). Według GUS wskaźnik ten w Polsce zmniejszy się jeszcze w 2013 roku.

Zmiany demograficzne obserwowane w ostatnich latach, w tym wzrost liczby urodzeń, mogą wskazywać na przełom w dotychczasowym rozwoju ludności na terenie działania PUP w Łomży. Jednakże perspektywa szybkiego wyjścia z depresji urodzeniowej jest odległa. Niski poziom dzietności kobiet (urodzenia żywe na 1000 ludności wyniosły w 2008r – 9,37, w 2009r. – 10,23, w 2010r. – 10,04), w 2011r. – 9,28) i wysoki poziom tzw. emigracji zarobkowej powodują, że perspektywy rozwoju demograficznego nie są korzystne przede wszystkim z punktu widzenia rynku pracy i systemu zabezpieczenia społecznego.

W ostatnich latach bardzo wyraźnie rysuje się wysoki poziom bierności zawodowej wśród osób zamieszkałych w Łomży, co powoduje, że różnica pomiędzy populacjami aktywnych i biernych zawodowo zmniejsza się. Wzrost bierności zawodowej jest zjawiskiem wynikającym z jednej strony z przedłużania wejścia na rynek pracy przez osoby młode (kontynuowanie nauki), z drugiej zaś następuje w wyniku przechodzenia na emerytury, renty i świadczenia przedemerytalne przez coraz liczniejszą grupę osób, które nabywają uprawnienia do ww. świadczeń. Wart uwagi jest fakt, że współczynnik aktywności zawodowej w 2009r. wzrósł w porównaniu do 2008r. o 0,75 punktu procentowego i wyniósł 38,45 %, w 2010r. wzrósł w porównaniu do 2009r. o 1,27 punktu procentowego i wyniósł 39,72 %, natomiast w 2011r. wzrósł w porównaniu do 2010r. o 1,29 punktu procentowego i wyniósł 41,01 %. Natomiast wskaźnik zatrudnienia od lat pozostaje na niskim poziomie i odbiega od średniej UE. Dla Łomży – wyniósł: w 2008r. – 32,23 %, w 2009r. – 30,97 %, w 2010r. – 31,89 % i w 2011r. – 32,45 %. W przypadku osób niemobilnych zasadniczy wpływ na niską wartość wskaźnika zatrudnienia była możliwość

skorzystania przez nich z prawa do wcześniejszej emerytury, albo też z racji m.in. wieku i posiadanego stażu zawodowego możliwości nabycia uprawnień do zasiłku lub świadczenia przedemerytalnego.

Obserwuje się zmniejszanie ilości miejsc pracy w wielu łomżyńskich zakładach pracy. Nie ma dzisiaj takiej branży, której nie dotyczyłby problem bezrobocia — nie ma tzw. pewnych zawodów — bezrobotnymi stają się pracownicy budowlani, pielęgniarki czy kosmetolodzy, ale również inżynierowie rolnictwa, inżynierowie technologii żywności, nauczyciele (języka angielskiego, wychowania fizycznego), pedagodzy, specjaliści zarządzania i organizacji, lekarze.

Na obraz bezrobocia ma także wpływ ujemny bilans handlu zagranicznego państwa. Wysoki i trwały deficyt handlowy powoduje utratę miejsc pracy i wzrost bezrobocia. Łomżyńska gospodarka, przynajmniej na razie, nie jest konkurencyjną dla zachodnich rynków zbytu, poza żywnością, ale i to pozostaje jeszcze w fazie „budzenia się” ze względu na braki funduszy na inwestycje. Tymczasem, potencjalny rynek zbytu — tzw. rynek wschodni — w wyniku nieprzemyślanych posunięć kolejnych rządów stał się trudno dostępny.

Powyższy zarys obrazu bezrobocia w Łomży nie jest pełny. Przy toczących się zmianach gospodarczych i politycznych, bezrobocie nie jest zjawiskiem jednorodnym, o wykrystalizowanej strukturze. To nadal pulsujący i zmieniający swe oblicze tygiel, którego zawartość na tym etapie zmian — jest trudna do przewidzenia.

Powiat grodzki i łomżyński zajmuje trzecie miejsce w województwie podlaskim (Łomża szóste) pod względem ilości osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, a ósme według stopy bezrobocia (Łomża siódme). Na podstawie danych przedstawionych w tabeli nr 2 widać, że PUP w Łomży potrzebuje wsparcia finansowego, aby móc złagodzić skutki tak wysokiego bezrobocia.

Tabela Nr 2

Bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy województwa podlaskiego oraz stopa bezrobocia

stan w latach 2009 – 2012

Treść	2009r.		2010r.		2011r.		2012r.	
POLSKA	1 892,7	12,1	1 954,7	12,4	1 982,7	12,5	2 136,8	13,4
WOJ. PODLASKIE	61,2	12,8	63,8	13,8	65,9	14,1	68,7	14,6
Podregion białostocki	26,1	13,2	27,9	14,1	28,4	14,1	30,0	14,8
Białostocki	7,6	16,4	8,1	17,6	8,1	17,1	8,7	18,2
Sokólski	4,4	14,2	4,6	16,5	4,8	16,9	4,8	16,9
m. Białystok	14,1	11,7	15,2	12,3	15,5	12,4	16,5	13,1
Podregion łomżyński	19,0	11,3	19,3	12,2	20,2	12,6	21,3	13,2
Bielski	2,1	8,2	2,1	9,6	2,1	9,0	2,2	9,4
Hajnowski	2,4	11,7	2,1	12,1	2,0	11,9	2,3	13,2
Kolneński	3,0	18,4	3,1	18,9	3,1	19,4	3,2	19,7
Łomżyński	2,0	10,4	2,2	11,6	2,4	12,5	2,6	13,2
m. Łomża	3,5	15,2	3,7	15,8	3,9	16,4	4,0	16,8
PUP Łomża	5,5	13,0	5,9	13,9	6,3	14,7	6,6	15,2
Siemiatycki	1,4	7,3	1,6	9,4	1,6	9,8	1,7	10,2
Wysokomazowiecki	1,9	7,2	2,1	8,0	2,3	8,6	2,4	8,8
Zambrowski	2,7	14,5	2,5	14,7	2,7	15,5	3,0	16,8
Podregion suwalski	16,0	14,5	16,5	15,6	17,3	16,1	17,4	16,2
Augustowski	3,9	16,1	4,0	18,7	4,1	18,9	4,2	19,1
Grajewski	3,9	19,9	4,2	23,1	4,2	22,9	4,1	22,5
Moniecki	1,7	10,6	1,8	12,0	2,0	12,8	2,1	13,5
Sejneński	1,7	18,9	1,7	18,9	2,1	22,4	1,8	20,3
Suwalski	1,3	9,3	1,3	9,7	1,4	9,9	1,5	10,8
m. Suwałki	3,6	13,0	3,4	12,2	3,5	12,4	3,7	13,0

* brak oficjalnych danych za grudzień 2012r.

Źródło: www.stat.gov.pl., obliczenia własne

Tabela Nr 3 przedstawia stan bezrobocia rejestrowanego w końcu kolejnych miesięcy 2012 roku na terenie miasta w odniesieniu do Województwa Podlaskiego i Polski.

Tabela Nr 3
Poziom bezrobocia rejestrowanego
Stan na koniec okresu

Rok	Miesiące	Liczba bezrobotnych					
		Obszar działania PUP		W tym:			
				Miasto Łomża		Powiat Łomżyński	
Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety		
2011	grudzień	6 276	3 243	3 859	1 979	2 417	1 264
2012	styczeń	6 726	3 377	4 112	2 070	2 614	1 307
	luty	6 721	3 342	4 105	2 051	2 616	1 291
	marzec	6 689	3 341	4 138	2 070	2 551	1 271
	kwiecień	6 466	3 224	4 017	1 997	2 449	1 227
	maj	6 272	3 214	3 872	1 986	2 400	1 228
	czerwiec	6 094	3 142	3 774	1 947	2 320	1 195
	lipiec	6 097	3 222	3 722	1 978	2 375	1 244
	sierpień	6 261	3 357	3 823	2 061	2 438	1 296
	wrzesień	6 127	3 241	3 702	1 966	2 425	1 275
	październik	6 110	3 225	3 689	1 952	2 421	1 273
	listopad	6 293	3 223	3 826	1 945	2 467	1 278
grudzień	6 531	3 250	3 976	1 959	2 555	1 291	

Zródło: Sprawozdania o rynku pracy MPIPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

W 2012 roku na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży populacja bezrobotnych ogółem wzrosła o 255 osób (tj. o 4,1%) w porównaniu do 2011r. W badanym okresie przybyło 248 mężczyzn (tj. 8,2%), natomiast populacja bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 7 osób, czyli 0,2%. Bezrobotni z Łomży stanowili 60,9% ogółu zarejestrowanych, czyli o 0,6 punktu procentowego mniej niż w końcu 2011 roku.

Dynamika wzrostu bezrobocia była najszybsza w Powiecie Łomżyńskim – 5,7% czyli o 1,6 punktu procentowego większa niż na całym obszarze działania urzędu oraz o 2,7 punktu procentowego większa niż w mieście Łomży. Również tempo zwiększania się populacji bezrobotnych kobiet największe było w Powiecie Łomżyńskim – 2,1%, czyli o 1,9 punktu procentowego większe niż na całym obszarze działania urzędu. Natomiast na terenie miasta zanotowano w omawianym czasie zmniejszenie populacji bezrobotnych kobiet – o 20 osób, czyli 1,0%.

W tym okresie na obszarze działania Urzędu zanotowano zmniejszenie udziału bezrobotnych kobiet w bezrobociu rejestrowanym o 1,9 punktu procentowego, który na koniec 2012 roku wyniósł 49,8%. Również na terenie powiatu łomżyńskiego i w Łomży udział kobiet w ogółem bezrobotnych się zmniejszył odpowiednio – o 1,8 punktu procentowego i wyniósł 50,5%, i o 2,0 punkty procentowe tj. do poziomu 49,3%.

Wzrost liczby bezrobotnych wynika ze wstrzymania prac sezonowych w miesiącach zimowych. Tym razem do wzrostu bezrobocia przyczyniły się dodatkowo m.in. rejestracje osób powracających do ewidencji, jak również rejestrujących się po wygaśnięciu umów okresowych z pracodawcami zawartych do końca 2012 roku. Często jest tak, że do marca, a czasem nawet do kwietnia bezrobocie niestety wzrasta. Później rusza budownictwo, gastronomia, turystyka, ogrodnictwo, rolnictwo, co sprawia, że następuje sezonowy spadek bezrobocia. Od kondycji gospodarki zależy natomiast, ile miejsc pracy będzie trwałych.

Na obszarze działania Urzędu wartość stopy bezrobocia zwiększyła się o 0,5 punktu procentowego i wynosiła 15,2% (odpowiednio w Łomży o 0,4 punktu i wyniosła 16,8%, a w powiecie łomżyńskim wzrosła o 0,7 punktu procentowego i wynosiła 13,2%).

Wartości stopy bezrobocia dla miasta Łomży, powiatu łomżyńskiego, Polski i województwa podlaskiego są zweryfikowanymi przez GUS wartościami stopy bezrobocia według województw, podregionów i powiatów, aktualnymi w ostatnim dniu kolejnych miesięcy danego roku (wartości zmienne).

Trudniejsza wciąż sytuacja utrzymuje się na lokalnym rynku pracy w Łomży. Stopa bezrobocia w mieście jest o 1,6 punktu procentowego większa niż średnia na obszarze obydwu powiatów i o 3,4 punkty procentowego od wartości stopy na terenie powiatu łomżyńskiego. W końcu 2012 roku wartość stopy bezrobocia w mieście stanowiła 110,5% średniej wartości stopy z obu powiatów i 127,3% wartości na obszarze Powiatu Łomżyńskiego. W tym samym czasie średnia wartość stopy bezrobocia w Polsce wynosiła 13,4%. Oznacza to, że na obszarze działania urzędu pracy w Łomży wartość stopy bezrobocia stanowiła 113,4% średniej wartości krajowej natomiast wartość na terenie Łomży 125,4%. W porównaniu do wskaźnika dla Województwa Podlaskiego stopa bezrobocia dla Miasta Łomży wynosiła 115,1% jego wartości.

Tabela Nr 4
Stopa bezrobocia
Stan na koniec okresu

Rok	Miesiące	Wskaźniki bezrobocia w %:				
		Obszar działania PUP	Miasto Łomża	Powiat Łomżyński	Polska	Województwo Podlaskie
2011	grudzień	14,7*	16,4	12,5	12,5	14,1
2012	styczeń	15,5*	17,2	13,4	13,2	14,8
	luty	15,5*	17,2	13,4	13,4	14,9
	marzec	15,4*	17,3	13,1	13,3	14,6
	kwiecień	15,0*	16,9	12,7	12,9	14,2
	maj	14,6*	16,4	12,4	12,6	13,9
	czerwiec	14,3*	16,0	12,1	12,3	13,7
	lipiec	14,2*	15,8	12,3	12,3	13,8
	sierpień	14,6*	16,2	12,6	12,4	13,9
	wrzesień	14,4*	15,8	12,6	12,4	13,8
	październik	14,3*	15,7	12,6	12,5	13,9
	listopad	14,7*	16,2	12,8	12,9	14,2
	grudzień	15,2*	16,8	13,2	13,4	14,6

* wartości stopy bezrobocia nie weryfikowane przez GUS

Źródło: Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz zweryfikowane wartości stopy bezrobocia według województw, podregionów i powiatów. Stan w końcu grudnia 2011 i kolejnych miesięcy 2012 roku. www.stat.gov.pl, obliczenia własne.

W omawianym czasie do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłosiło się 6786 bezrobotnych, w tym 62,9% - 4268 osób pochodziło z terenu Łomży. Status bezrobotnego z przyczyn zakładów pracy uzyskało 166 (w Łomży 136) nowo zarejestrowanych osób, a 5009 (w Łomży 3082) nie posiadało prawa do zasiłku.

„Odplyw” bezrobotnych z ewidencji urzędu pracy wyniósł 6531 osób (w tym 4151, czyli 63,6% z terenu miasta Łomża) i był mniejszy od „naplywu” o 255 osób, tj. o 3,8% (w Łomży odpowiednio 117, czyli o 2,7%).

Wskaźnik „naplywu” określony stosunkiem liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2012 roku wynosił 103,9% (107,3% dla miasta), a wskaźnik „odplywu” z bezrobocia – 100,0% (104,4% dla miasta).

Wskaźnik płynności rynku pracy oznacza stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w okresie sprawozdawczym z tytułu podjęcia pracy do liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym samym czasie. I tak dla obszaru działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży ukształtował się na poziomie 48,3%, dla miasta Łomży – 49,7%, a dla powiatu łomżyńskiego – 45,8%. Na koniec 2012 roku wskaźnik płynności rynku pracy był większy w mieście niż na terenach wiejskich o 3,9 punktu procentowego.

W analizowanym przedziale czasowym 3276 (w tym 2122 z Łomży) bezrobotnych podjęło pracę. Podejmujący zatrudnienie stanowili 50,2% w „odplywie” bezrobotnych. Natomiast w Łomży udział tej kategorii osób w „odplywie” bezrobotnych wynosił 51,1%. Z powodu nie potwierdzenia gotowości do pracy i dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego oraz odmowy pracy bez uzasadnionej przyczyny lub udziału w formach aktywnych z ewidencji bezrobotnych ubyto 1867 osób (w Łomży – 1175), które stanowiły 28,6% (w mieście odpowiednio 27,3%) całkowitego „odplywu” bezrobotnych.

Główne przyczyny „odplywu” z bezrobocia na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży, w tym miasta Łomża przedstawiono w Tabeli Nr 5.

Tabela Nr 5
„Naplyw” i „odplyw” bezrobotnych w 2012 roku

Wyszczególnienie	Obszar działania PUP w Łomży	W tym Miasto Łomża	Udział miasta w ogółem w %
Naplyw bezrobotnych	6 786	4 268	62,9
Odpływ bezrobotnych	6 531	4 151	63,6

w tym:			
- podjęcie pracy	3 276	2 122	64,8
prace interwencyjne	206	106	51,4
roboty publiczne	224	109	48,7
dotacje	131	87	66,4
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	143	100	69,9
- szkolenie	124	84	67,7
- staż	614	387	63,0
- prace społecznie użyteczne	146	48	32,9
- odmowa bez uzasadnionej przyczyny pracy lub udziału w formach aktywnych	58	44	75,9
- nie potwierdzenie gotowości do pracy	1 270	817	64,3
- dobrowolna rezygnacja	539	314	58,2
- inne przyczyny	504	335	66,5

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

2.2 Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku.

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w 2012r. zgłosiło się 1777 bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, w tym 1186 z miasta Łomży. Ta kategoria stanowiła 26,2% (w mieście 27,8%) wszystkich nowo zarejestrowanych w tym czasie.

Na koniec 2012 roku osoby z prawem do zasiłku stanowiły 14,4% ogólnej populacji bezrobotnych. Udział tej kategorii zmniejszył się o 0,4 punktu procentowego w ogółem bezrobotnych w porównaniu do stanu na koniec 2011 roku. Na rynku pracy w Łomży udział tej kategorii w bezrobociu rejestrowanym zmniejszył się o 0,7 punktu procentowego i wynosił 15,8%.

Liczebność bezrobotnych z prawem do zasiłku zwiększyła się o 16 osób, czyli 1,7%, w Łomży natomiast zmniejszyła się o 9 osób (1,4%) bezrobotnych. Bezrobotni mieszkańcy Łomży z prawem do zasiłku na koniec 2012 roku stanowili 66,1% ogółu populacji posiadającej te uprawnienia, podczas gdy w analogicznym okresie 2011 roku 68,2%.

Tabela Nr 6
Bezrobotni z prawem do zasiłku

Rok	Miesiące	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku				PUP Łomża – bezrobotni z prawem do zasiłku w % do	
		Obszar działania PUP		W tym miasto Łomża		Nowo zarejestrowanych	Ogółem bezrobotnych
		Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety		
2011	grudzień	932	382	636	271	36,7	14,8
	styczeń	1081	431	718	308	35,8	16,1
	luty	1068	429	700	309	21,9	15,9
	marzec	994	449	670	322	28,6	14,9
	kwiecień	918	428	643	314	28,3	14,2
	maj	854	426	608	321	26,0	13,6
2012	czerwiec	797	432	582	327	26,6	13,1
	lipiec	757	432	547	322	23,4	12,4
	sierpień	740	428	530	314	17,4	11,8
	wrzesień	724	383	501	272	18,7	11,8
	październik	764	390	522	269	22,4	12,5
	listopad	831	389	560	257	29,5	13,2
	grudzień	948	378	627	242	37,0	14,4

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

2.3 Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na lokalnym rynku pracy

Prawidłowe zdiagnozowanie sytuacji bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy warunkuje realizację takich działań pomocowych w poszukiwaniu pracy, które zapobiegają marginalizacji społecznej i zjawisku „dziedziczeniu bezrobocia” wśród tych populacji. Na koniec 2012 roku w ewidencji urzędu w tej kategorii bezrobotnych było zarejestrowanych 5920 bezrobotnych (z Łomży 3570), w tym m. in.:

- ✓ 378 osób, w tym 325 kobiet (z Łomży 255, w tym 219 kobiet) samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, czyli 5,8% (w Łomży 6,4%) ogółu bezrobocia rejestrowanego;
- ✓ 135 osób, w tym 90 kobiet (z Łomży 82, w tym 54 kobiet) w wieku do 27 lat, które ukończyły szkołę wyższą w okresie ostatnich 12 miesięcy, a ich udział w ogółem bezrobotnych wynosił 2,1% (w Łomży 2,1%);
- ✓ 98 bezrobotnych, w tym 7 kobiet (z Łomży 76, w tym 7 kobiet), którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, tj. 1,5% (w Łomży 1,9%) bezrobocia rejestrowanego.

Z przytoczonych danych wynika, że prawie 91% (w Łomży 90%) zarejestrowanych w ewidencji bezrobotnych znajduje się w szczególnej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Oznacza to, że lokalny rynek pracy jest bardzo trudny i wymaga podejmowania szczególnie intensywnych i skutecznych działań na rzecz rozwiązania problemu braku pracy.

Poniżej omówiono sytuację pozostałych grup bezrobotnych będących w trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

2.4 Bezrobotni w wieku do 25 roku życia

Spowolnienie gospodarcze zawsze najbardziej uderza w młodych pracowników. Niedawno zaczęli pracę, mają mniejsze doświadczenie i są słabiej chronieni przed zwolnieniami. Pracodawcy zmuszeni przez spadek zamówień do redukcji zatrudnienia najpierw zwalniają młodych - tak jest taniej i mniejsza strata dla firmy. Powód? Zatrudnionym na umowach tymczasowych nie trzeba płacić odpraw, mają też krótszy czas wypowiedzenia.

O tym, że najtrudniej na rynku pracy mają młodzi dopiero zaczynający karierę mówi się od paru lat. Są to osoby wykształcone, ale brak im doświadczenia. Na całym świecie bezrobocie wśród ludzi młodych jest wyższe niż przeciętne. W pewnym sensie to normalne. Młodzi mają zwykle wsparcie rodziny, więc nie muszą intensywnie szukać pracy. Wolny czas poświęcają na podnoszenie kwalifikacji, poszukują lepszych ofert lub po prostu przedłużają sobie beztrudną młodość. Ale jeśli "młode bezrobocie" przekracza 20 % - a tak się dzieje obecnie na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży - sytuacja staje się poważna.

Przystępując do szczegółowej analizy sytuacji na rynku pracy ludzi młodych na terenie powiatu łomżyńskiego, należy podkreślić, że grupa ta jest niejednorodna. Zbiorowość osób młodych, określonych tu jako ludność w wieku 18-25 lata, jest zróżnicowana pod względem wieku, poziomu ukończonego wykształcenia i kontynuowanej edukacji, co ma związek z poszczególnymi grupami (kohortami) osób w danym wieku przechodzącymi przez wspólne lub wybrane typy edukacji, ściśle ze sobą skorelowane i ustawione w odpowiedniej kolejności.

Część osób aktywizuje się na rynku pracy po raz pierwszy w ramach praktyk szkolnych, część wkracza już w pełni samodzielnie na rynek pracy tuż po ukończeniu ustawowego wieku edukacji szkolnej, kończąc naukę na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej lub szkoły średniej, część kontynuuje naukę na kolejnych szczeblach edukacji, stopniowo wchodząc na rynek pracy po ukończeniu określonego typu szkoły.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyodrębniła i objęła dodatkowymi działaniami grupę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Należy do nich także bezrobotni do 25 roku życia. W końcu 2012r. osoby do 25 roku życia stanowiły 22,8 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Natomiast w Łomży osoby do 25 roku życia stanowiły 17,6 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela Nr 7

Bezrobotni do 25 roku życia na lokalnym rynku pracy

Rok	Miesiąc	Bezrobotni w wieku do 25 lat na koniec okresu							
		Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	w tym z Łomży				
					Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	Podejmujący pracę w okresie	w tym subsydiowaną w %
2011	grudzień	1 467	811	23,4	726	409	18,8	19	10,5
2012	styczeń	1 594	856	23,7	789	440	19,2	18	22,2
	luty	1 573	823	23,4	765	416	18,6	25	16,0
	marzec	1 583	808	23,7	782	406	18,9	28	17,9
	kwiecień	1 511	760	23,4	757	393	18,8	33	24,2
	maj	1 464	751	23,3	724	375	18,7	44	22,7
	czerwiec	1 392	720	22,8	692	354	18,3	32	0,0
	lipiec	1 376	727	22,6	653	340	17,5	33	12,1
	sierpień	1 447	783	23,1	699	382	18,3	40	17,5

wrzesień	1 468	780	24,0	685	364	18,5	48	12,5
październik	1 437	758	23,5	664	349	18,0	46	28,3
listopad	1 453	743	23,1	684	342	17,9	33	6,1
grudzień	1 491	750	22,8	701	348	17,6	42	28,6

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

Z powyższych danych wynika, że na koniec 2012 roku prawie co 4 bezrobotny nie miał ukończonych 25 lat życia. Wśród podejmujących pracę bezrobotni do 25 roku życia stanowili w tym czasie 23,4% (w Łomży 19,9%) i było ich 765 (w Łomży 422). Zatrudnienie subsydiowane w tej grupie wśród podejmujących pracę stanowiło 22,5% (w Łomży 17,8%), czyli dotyczyło 172 osób (w Łomży 75).

Ciężka sytuacja na rynku pracy na terenie działania PUP w Łomży popycha także co aktywniejsze jednostki do szukania szczęścia w innych zakątkach kraju, jak również za granicą. W efekcie w mieście spada liczba ludności. Oferty kształcenia zgłaszane przez działające w pobliżu Łomży uczelnie nie zawsze idą w parze z faktycznym zapotrzebowaniem, dlatego też młodzi ludzie z tych terenów wyjeżdżają rozpoczynając studia w większych ośrodkach miejskich (Warszawa, Olsztyn, Białystok) i zwykle tam już zostają, a tylko nieliczni decydują się na powrót. Ponadto coraz więcej osób nie mając perspektyw na znalezienie pracy na terenie swego miejsca zamieszkania, ani też w sąsiednich powiatach, wyjeżdża za granicę – popularne kierunki to Anglia, Irlandia, Niemcy, Belgia, Holandia, Norwegia.

2.5 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Na koniec 2012 roku w ewidencji bezrobotnych było 1482 osoby powyżej 50 roku życia (w Łomży 1112), czyli o 115 więcej (8,4%) niż na koniec 2011 roku (w Łomży odpowiednio 112 i 11,2%). Populacja bezrobotnych kobiet w tej kategorii wzrosła o 36 osób, czyli 6,7% (w Łomży 35 i 8,9%).

Tabela Nr 8

Bezrobotni powyżej 50 roku życia na lokalnym rynku pracy

Rok	Miesiąc	Bezrobotni w wieku powyżej 50 roku życia na koniec okresu							
		Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	w tym z Łomży				
					Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	Podejmujący pracę w okresie	w tym subsydiowaną w %
2011	grudzień	1 367	538	21,8	1 000	395	25,9	13	15,4
2012	styczeń	1 451	562	21,6	1 060	411	25,8	24	29,2
	luty	1 463	566	21,8	1 070	416	26,1	34	61,8
	marzec	1 449	568	21,7	1 066	420	25,8	33	24,2
	kwiecień	1 434	554	22,2	1 064	415	26,5	41	29,3
	maj	1 402	562	22,4	1 038	421	26,8	37	8,1
	czerwiec	1 393	566	22,9	1 030	422	27,3	33	9,1
	lipiec	1 405	580	23,0	1 033	435	27,8	40	17,5
	sierpień	1 425	597	22,8	1 051	448	27,5	26	38,5
	wrzesień	1 371	565	22,4	1 015	422	27,4	55	29,1
	październik	1 367	570	22,4	1 011	422	27,4	39	38,5
	listopad	1 407	561	22,4	1 044	420	27,3	23	52,2
	grudzień	1 482	574	22,7	1 112	430	28,0	22	40,9

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

Udział bezrobotnych powyżej 50 roku w ogółem zarejestrowanych wynosił 22,7% (w Łomży 28,0%), czyli o 0,9 punktu procentowego więcej niż na koniec ub. roku (w Łomży 2,1). Oznacza, że sytuacja tej kategorii poszukujących pracy na lokalnym rynku pracy pozostanie niezmiennie trudna. Wśród niej brakiem pracy dotkniętych jest więcej mężczyzn niż kobiet. Jedną z szans na zwiększenie zatrudniania bezrobotnych po 50 roku życia na rynku pracy jest obniżanie kosztów pracy poprzez subsydiowanie zatrudnienia tej populacji. W ciągu 2012 roku 407 bezrobotnych z Łomży powyżej 50 roku życia podjęło pracę, w tym 125 zatrudnienie subsydiowane.

Ze statystyk Urzędu wynika, że większość osób w wieku powyżej 50 roku życia rejestrowała się jako osoba bezrobotna co najmniej drugi raz. Niestety, pomimo że podaż pracy w wieku zaawansowanym wzrasta, nie towarzyszy temu odpowiednie zainteresowanie pracodawców oferujących możliwość kontynuowania pracy osobom po 50 roku życia. Jest w ich postawach wiele niezrozumienia i obaw. Kierują się stereotypowym podejściem do pracowników w wieku powyżej 50 roku życia i niechętnie zatrudniają na stałe osoby w tym wieku. Najtrudniej jest tym osobom, które z różnych powodów pracę utraciły i nie posiadają wyższego wykształcenia o profilu najbardziej pożądanym przez pracodawców. Powrót na stałe do pracy tej grupy bezrobotnych jest bardzo trudny.

W ramach konsultacji przeprowadzonych wśród bezrobotnych, pracodawców i pracowników PUP w Łomży oraz na podstawie dokonanej analizy statystyk, zidentyfikowano następujące bariery w uzyskaniu zatrudnienia osób w wieku powyżej 50 lat :

- mniejsza aktywność w poszukiwaniu pracy niż ludzi młodszych;
- brak wiary we własne siły, zniechęcenie i rezygnacja oraz lęki, obawy przed zmianami;
- niska samoocena, niechętnie podchodzenie do nowości;
- brak ofert pracy w zawodzie w miejscu zamieszkania;
- niska mobilność w celu podjęcia zatrudnienia na terenie innych powiatów;
- wiek, niskie kwalifikacje, nieznajomość języków obcych oraz brak umiejętności korzystania z komputera, pisania cv i listów motywacyjnych;
- obciążenie złymi nawykami z poprzednich miejsc pracy lub wygórowane oczekiwania wobec pracodawcy;
- nie rozważanie możliwości zmiany zawodu lub zdobycia dodatkowych kwalifikacji, choć dzięki przekwalifikowaniu mieliby większe szanse na znalezienie pracy;
- brak środków finansowych na rozpoczęcie pracy na własny rachunek lub niedostateczna ilość kapitałów własnych oraz wysokie koszty kredytów inwestycyjnych;
- brak środków finansowych na zakup rzeczy lub usługi ułatwiającej wdrożenie do pracy;
- wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Wciąż za mało elastyczne są przepisy kodeksu pracy, za wysokie podatki i składki obciążające koszty pracy;
- wysokie koszty utrzymania małych firm (wysokie koszty wynajmu powierzchni biurowych i handlowych);
- małe zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób po 50 roku życia;
- małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych.

Natomiast skutki bezrobocia wśród osób powyżej 50 roku życia to:

- brak wiary w możliwość stabilizacji życiowej i przeświadczenie, że ich kwalifikacje, energia, siły zostały zmarnowane;
- pogłębiająca się zapaść demograficzna i problemy systemu emerytalnego;
- pogorszenie standardu życia;
- problemy z zagospodarowaniem wolnego czasu;
- izolacja społeczna;
- ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym;
- poczucie bezsilności;
- pozbawienie możliwości nabywania dóbr, które są symbolem statusu;
- zwiększenie się zjawisk niepożądanych (alkoholizm, przestępczość, kradzieże, rozwody itp.);
- duże koszty świadczeń socjalnych;
- poczucie zagrożenia utratą pracy ludzi zatrudnionych.

2.6 Długotrwale bezrobotni

Na lokalnym rynku pracy bezrobotni długotrwale stanowili 53,0% (w Łomży 52,5%) ogólnej populacji zarejestrowanych. W końcu 2012 roku zarejestrowanych było 3462 (w Łomży 2089) długookresowo pozostających bez pracy, w tym 54,9% kobiet (w Łomży 54,5%).

W analizowanym czasie populacja długotrwale bezrobotnych zwiększyła się o 244 osoby, czyli 7,6% (w Łomży odpowiednio 105 i 5,3%). W okresie 2012 roku zanotowano dość znaczny wzrost populacji długotrwale bezrobotnych na lokalnym rynku pracy.

Tabela Nr 9
Długotrwanie bezrobotni na lokalnym rynku pracy

Rok	Miesiące	Długotrwanie bezrobotni							
		Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	w tym z Łomży				
					Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	Podjmujący pracę w okresie	w tym subsydiowaną w %
2011	grudzień	3 218	1 817	51,3	1 984	1 113	51,4	27	7,4
2012	styczeń	3 383	1 886	50,3	2 075	1 147	50,5	43	11,6
	luty	3 421	1 893	50,9	2 094	1 157	51,0	57	56,1
	marzec	3 383	1 858	50,6	2 082	1 146	50,3	47	23,4
	kwiecień	3 316	1 813	51,3	2 043	1 115	50,9	69	42,0
	maj	3 275	1 825	52,2	1 996	1 109	51,5	72	23,6
	czerwiec	3 229	1 781	53,0	1 971	1 079	52,2	74	8,1
	lipiec	3 263	1 819	53,5	1 959	1 079	52,6	42	7,1
	sierpień	3 358	1 884	53,6	2 031	1 122	53,1	52	17,3
	wrzesień	3 342	1 861	54,5	2 004	1 108	54,1	113	20,4
	październik	3 326	1 863	54,4	1 990	1 118	53,9	83	34,9
	listopad	3 408	1 878	54,2	2 058	1 130	53,8	46	39,1
	grudzień	3 462	1 900	53,0	2 089	1 139	52,5	53	34,0

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

Wśród podejmujących pracę 751 osób, czyli 35,4% było długotrwanie bezrobotnymi. Udział zatrudnienia subsydiowanego w podjęciu pracy stanowił 26,6% i dotyczył 200 osób.

2.7 Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Ważną, z punktu polityki społecznej, grupą zakwalifikowaną do pozostających w trudnej sytuacji na rynku pracy są kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Kategoria ta pojawiła się w statystyce rynku pracy w styczniu 2008 roku.

Na koniec 2012 roku liczebność jej w Łomży wynosiła 399 osób, co stanowiło 10,0% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych kobiet z obszaru działania PUP w Łomży, natomiast 20,4% wszystkich zarejestrowanych kobiet z miasta. Bezrobocie co 5 kobiety pozostającej w ewidencji urzędu jest więc związane z macierzyństwem.

Tabela Nr 10
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Rok	Miesiące	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka					
		Ogółem	Udział w ogółem bezrobotnych w %	Udział w ogółem bezrobotnych kobiet	w tym z Łomży		
					Ogółem	Udział w ogółem bezrobotnych w %	Udział w ogółem bezrobotnych kobiet
2011	grudzień	685	10,9	21,1	409	10,6	20,7
2012	styczeń	700	10,4	20,7	414	10,1	20,0
	luty	705	10,5	21,1	419	10,2	20,4
	marzec	716	10,7	21,4	428	10,3	20,7
	kwiecień	702	10,9	21,8	418	10,4	20,9
	maj	716	11,4	22,3	420	10,8	21,1
	czerwiec	707	11,6	22,5	406	10,8	20,9
	lipiec	705	11,6	21,9	408	11,0	20,6
	sierpień	725	11,6	21,6	421	11,0	20,4
	wrzesień	720	11,8	22,2	413	11,2	21,0

październik	708	11,6	22,0	401	10,9	20,5
listopad	712	11,3	22,1	399	10,4	20,5
grudzień	719	11,0	22,1	399	10,0	20,4

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

2.8 Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego i bez wykształcenia średniego

W ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych było 1196 osób bez kwalifikacji zawodowych. Grupa ta to 18,3% bezrobocia rejestrowanego w mieście Łomży. Wśród niej 51,7% to kobiety (618 osób). W 2012 roku kategoria ta zwiększyła liczebność o 61 osób, czyli 5,4%.

Tabela Nr 10

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego i bez wykształcenia średniego

Stan na koniec okresu

Rok	Miesiące	Bezrobotni z Łomży								
		bez kwalifikacji zawodowych			bez doświadczenia zawodowego			bez wykształcenia średniego		
		Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %	Ogółem	Kobiety	Udział w ogółem bezrobotnych w %
2011	grudzień	1 135	617	18,1	897	540	14,3	1 906	769	30,4
2012	styczeń	1 207	645	17,9	945	562	14,0	2 036	786	30,3
	luty	1 207	637	18,0	917	540	13,6	2 070	785	30,8
	marzec	1 224	635	18,3	926	526	13,8	2 083	791	31,1
	kwiecień	1 211	632	18,7	901	497	13,9	2 033	783	31,4
	maj	1 185	632	18,9	879	490	14,0	1 910	764	30,5
	czerwiec	1 140	607	18,7	857	470	14,1	1 827	730	30,0
	lipiec	1 096	597	18,0	817	458	13,4	1 773	737	29,1
	sierpień	1 143	625	18,3	888	520	14,2	1 780	741	28,4
	wrzesień	1 118	609	18,1,5	877	508	14,3	1 765	732	28,8
	październik	1 121	614	18,3	851	494	13,9	1 786	751	29,2
	listopad	1 173	617	18,6	869	492	13,8	1 885	752	30,0
grudzień	1 196	618	18,3	880	492	13,5	1 970	745	30,2	

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

Co piąty bezrobotny zarejestrowany w urzędzie pracy w Łomży z terenu miasta nie posiada doświadczenia zawodowego. Na koniec grudnia 2012 roku tworzyli oni grupę 880 osobową, w której było 492 kobiety. Populacja ta zmniejszyła liczebność w porównaniu do grudnia 2011 r. o 17 osób, czyli o 1,9%.

Brak doświadczenia zawodowego to jedna z najważniejszych przyczyn pozostawania bez pracy, ponieważ pracodawcy, szczególnie teraz, poszukują pracowników o ściśle określonych umiejętnościach zawodowych, potwierdzonych stażem. Jest to grupa, do której powinny być adresowane miejsca pracy organizowane w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Wsparcie pracodawcy środkami Funduszu Pracy może stanowić zachętę, by zatrudnić bezrobotnego bez doświadczenia zawodowego, a przede wszystkim obniżyć koszt zorganizowania miejsca pracy.

Wśród bezrobotnych 30,2%, czyli 1970 (w tym 745 kobiet) osób nie posiadało wykształcenia średniego. To niekorzystna struktura bezrobocia wg wykształcenia na lokalnym rynku pracy. Wykształcenie średnie jest najczęściej minimalnym jakimś wymagają pracodawcy przy poszukiwaniu pracowników. Grupa ta jest dość trudna do aktywizacji zawodowej oraz przekwalifikowania. Brak dostatecznego wykształcenia ogranicza bowiem działania służb zatrudnienia w reaktywacji zawodowej tej grupy. W 2012 roku kategoria ta zwiększyła swoją liczebność o 64 osób, tj. 3,4%.

Kobiety w tej subpopulacji stanowią 37,8%. Wynika z tego wniosek, że kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni. Jest też również prawdą, że w tym czasie udział bezrobotnych kobiet w tej kategorii zmniejszył się o 2,5 punktów, co jest korzystną zmianą na lokalnym rynku pracy.

2.9 Struktura bezrobotnych

Dużą grupą społeczną, silnie dotkniętą bezrobociem, są kobiety. W końcu grudnia 2012 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet wynosiła 3250 (z Łomży 1959). Bezrobotne kobiety stanowiły 49,8% ogółu bezrobotnych (w Łomży 49,3%). 76 nowo zarejestrowanych kobiet, czyli 2,4% (w Łomży – 44, tj. 2,2%) nabyło status bezrobotnego z przyczyn dotyczących zakładów pracy. W omawianym okresie zanotowano na lokalnym rynku pracy zwiększenie poziomu bezrobocia wśród kobiet o 7 osób, czyli o 0,2% natomiast w mieście zmniejszenie o 20 osób, tj. o 1,0%.

W 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłosiło się 3204 bezrobotnych kobiet, które stanowiły 47,2% nowo zarejestrowanych w tym okresie (w mieście odpowiednio 1992 i stanowiły 46,7%). Wśród nowo zarejestrowanych kobiet 62,2% pochodziło z miasta Łomży. Na koniec 2012 roku wśród bezrobotnych z prawem do zasiłku było 39,9% kobiet (w mieście 38,6%).

Tabela Nr 11
Bezrobotne kobiety na koniec 2012 roku
Stan na koniec okresu

Wyszczególnienie	Obszar działania PUP w Łomży	w tym miasto Łomża	Udział miasta w ogółem w %
Liczba bezrobotnych kobiet	3 250	1 959	60,3
w tym:			
• z prawem do zasiłku	378	242	64,0
• zwolnionych z przyczyn zakładów pracy	67	52	77,6
• poprzednio pracujących	2 482	1 590	64,1

Zródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grdzień 2012 roku, obliczenia własne.

Przyczyny trudności kobiet z uzyskaniem zatrudnienia – to między innymi:

1/ struktura ofert pracy, dominują oferty pracy w zawodach typowo męskich – prace budowlane, zawody techniczne: mechanicy, spawacze, operatorzy maszyn do produkcji, maszyn budowlanych, kierowcy;

2/ niski poziom kwalifikacji kobiet (brak specjalistycznej wiedzy, nawet jeśli kobieta posiada wykształcenie średnie czy wyższe, to brakuje jej specjalistycznych, konkretnych umiejętności lub uprawnień zawodowych wymaganych przez pracodawcę);

3/ przyczyny społeczne: rola kobiety w rodzinie - koncentrowanie się na opiece nad dzieckiem/dziećmi, pracach domowych, organizacji życia domowników powoduje, że wiele pań ma obawy, jak rodzina będzie funkcjonować, kiedy one będą poza domem 8 – 10 godzin (licząc dojazdy do pracy), kto sprzątnie, kto ugotuje, w skrajnych przypadkach – „nie może podjąć pracy, bo musi dopilnować dziecko, które zdaje maturę”.

W ostatnich latach prawie połowa populacji kobiet nie mogła znaleźć pracy. Paradoksalnie wykształcenie oczekujących na pracę kobiet jest wyższe niż mężczyzn – i nie zależy to od miejsca zamieszkania. Składa się na to wiele przyczyn: mniejsza liczba zawodów wykonywanych przez kobiety, postrzeganie przez pracodawców w kategorii mniej dyspozycyjnych; czynniki kulturowe, przyzwalające na bezrobocie kobiet, jako „strażniczek domowego ogniska” czy obniżający się preferowany wiek kobiet – młode, o wysokich kwalifikacjach i dużym doświadczeniu.

Tabela nr 12 przedstawia strukturę bezrobotnych wg grup wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy.

Tabela Nr 12
Struktura bezrobotnych wg grup wieku, wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy
Stan na koniec okresu

Opis	2011r.				2012r.				
	PUP		Łomża		PUP		Łomża		
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	
Wiek	18 - 24	1 467	811	726	409	1 491	750	701	348
	25 - 34	1 803	996	1 077	584	1 899	1 049	1 106	611
	35 - 44	1 069	608	664	381	1 112	606	696	383
	45 - 54	1 244	609	882	440	1 250	595	866	425
	55 - 59	560	219	422	165	612	250	477	192
	60 - 64 l.	133	x	88	x	167	x	130	x

Wykształcenie	wyższe	865	596	593	401	903	607	609	395
	policealne i śr. zawod.	1 586	946	964	555	1 643	949	993	558
	średnie ogólnokształ.	629	398	396	254	660	423	404	261
	zasad. zawod.	1 614	653	944	363	1 636	616	961	341
	gimnazjalne i poniżej	1 582	650	962	406	1 689	655	1 009	404
Staż pracy	do 1 roku	919	521	563	323	989	555	605	333
	1-5	1 469	747	853	433	1 575	786	876	442
	5-10	860	422	537	279	870	409	543	269
	10-20	908	444	614	310	897	422	620	303
	20-30	649	244	495	183	688	248	527	190
	30 lat i więcej	156	37	126	31	205	62	173	53
	bez stażu	1 315	828	671	420	1 307	768	632	369
Czas pozostawania bez pracy	do 1	594	189	348	95	567	188	361	118
	1-3	1 077	463	670	282	1 103	444	689	268
	3-6	1 027	608	653	388	1 025	544	623	324
	6-12	1 195	606	713	358	1 145	563	685	337
	12-24	1 310	723	820	461	1 339	688	792	405
	pow.24	1 073	654	655	395	1 352	823	826	507
Ogółem	6 276	3 243	3 859	1 979	6 531	3 250	3 976	1 959	

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS – 01. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy. Stan w końcu 2011 i 2012 roku dla obszaru działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży, obliczenia własne.

I tak w Łomży:

- grupa wiekowa 18 – 24 lata zmniejszyła się o 25 osób, czyli o 4,4%, jej udział w ogółem bezrobotnych wyniósł 17,6%, tj. o 1,2 punktu procentowego mniej niż na koniec 2011 roku;
- grupa wiekowa 25 – 34 lata zwiększyła się o 29 osób, tj. o 2,7%, natomiast jej udział w bezrobociu rejestrowanym wyniósł 27,8%, czyli mniej o 0,1 punktu procentowego;
- grupa wiekowa 35 – 44 lata zwiększyła się o 32 osoby, tj. o 4,8%; udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych zwiększył się o 0,3 punktu procentowego i wyniósł 17,5%;
- 45 – 54 lata – zmniejszyła się o 16 osób, czyli 1,8%, a jej udział w bezrobociu rejestrowanym ukształtował się na poziomie 21,8%, czyli o 1,1 punktu procentowego mniej niż na koniec grudnia 2011 roku;
- 55 – 59 lat – zwiększyła się o 55 osób, tj. 13,0%, udział w ogółem bezrobotnych wzrósł o 1,1 punktu procentowego do wartości 12,0%;
- 60 – 64 lata – zwiększyła się o 42 osoby, tj. o 47,7%, a jej udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,0 punkt procentowy i na koniec 2012 roku wyniósł 3,3%.

Największą populację na koniec 2012 roku liczącą 1346 bezrobotnych tworzyły osoby do 30 roku życia. Stanowiły one 33,9% wszystkich zarejestrowanych z Łomży. Bezrobotnych w wieku mobilnym było 2503, a ich udział w ogółem bezrobotnych wynosił 63,0% (na koniec analogicznego okresu 2011 roku – 63,9% i było ich 2467). Bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia było 1112, a ich udział w ogółem bezrobotnych wynosił 28,0% (na koniec analogicznego okresu 2011 roku – 25,9% i było ich 1000).

W końcu grudnia 2012 roku największą grupę tworzyli łomżyńscy bezrobotni z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym (1009 osób). W omawianym okresie jej liczebność zwiększyła się o 47 osób, czyli 4,9%, a jej udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 0,5 punktu procentowego i wyniósł 25,4%. Niewiele mniejszą grupę tworzyli bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (993 osoby) oraz zasadniczym zawodowym (961 osób).

Wszystkie z Łomży populacje bezrobotnych wg wykształcenia w 2012 roku zwiększyły swoją liczebność:

- z wykształceniem wyższym o 16 osób, tj. o 2,7%, jej udział w ogółem bezrobotnych pozostał na niezmiennym poziomie 15,3% jak rok wcześniej;
- z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym o 29 osób, tj. o 3,0%, a udział tej grupy w bezrobociu rejestrowanym wyniósł 25,0% i pozostał na niezmiennym poziomie jak rok wcześniej;
- z wykształceniem ogólnym o 8 osób, tj. o 2,0%, jej udział w ogółem bezrobotnych zmniejszył się o 0,1 punktu procentowego i na koniec grudnia 2012 roku wynosił 10,2%;
- z wykształceniem zasadniczym zawodowym o 17 osób, czyli o 1,8%, a jej udział w bezrobociu rejestrowanym ukształtował się na poziomie 24,1%, czyli o 0,2 punktu procentowego mniejszym niż na koniec 2011 roku.

Osoby poniżej 30 roku życia są zdecydowanie lepiej wykształcone niż pozostali bezrobotni. W końcu 2012r. wśród tej grupy wiekowej 18,7% posiadało zaledwie wykształcenie gimnazjalne lub poniżej, a kolejne 14,4% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym, 16,7% - średnim ogólnokształcącym, 23,6% - policealnym i średnim zawodowym, 26,6% wyższym. Ukończenie studiów wyższych nie jest niestety gwarancją znalezienia zatrudnienia w Łomży. Niejednokrotnie okazuje się bowiem, że wiedza i umiejętności nabyte podczas studiów nie pokrywają się z wymaganiami i oczekiwaniami łomżyńskiego rynku pracy.

Wyższe wykształcenie jest dziś raczej warunkiem sine qua non (niezbędnym, nieodzownym) niż gwarantem zatrudnienia. Przestało być atutem, bo większość młodych ludzi z każdego rocznika bez trudu dostaje się na studia. Według raportu OECD - Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (*Organization for Economic Co-operation and Development* – organizacja międzynarodowa o profilu ekonomicznym skupiająca 34 wysoko rozwinięte i demokratyczne państwa) w Polsce tytuł magistra uzyskało procentowo najwięcej osób na świecie. „Studiują masy, więc wartość dyplomu drastycznie spadła. Studia nie są już przeznaczone dla ludzi inteligentnych, tylko przeciętnych. Przeciętnie inteligentnych, przeciętnie utalentowanych i przeciętnie zmotywowanych – czytamy w raporcie – Magister jest dziś wart mniej niż przedwojenny maturzysta. Trudno oczekiwać, żeby ktoś traktował poważnie tytuł uzyskany na studiach, gdzie wystarczy zapłacić, przekleić parę rzeczy z internetu, zdać prymitywne testy i odebrać dyplom”.

Trzeba stwierdzić, że polska szkoła dostarcza na rynek pracy absolwentów bez umiejętności praktycznych. Zmniejszająca się ilość zakładów pracy ogranicza szanse na odbycie praktyki zawodowej. Do tych trudności dochodzą tradycje rodzinne w zakresie kształcenia, miejsce zamieszkania i sytuacja materialna. Większą dozą optymizmu na znalezienie pracy wykazują absolwenci szkół wyższych; bardziej pesymistyczni są natomiast młodzi z terenów wiejskich. Mechanizmy, które mają pomóc w przezwyciężeniu widma bezrobocia, niestety, nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Składa się na to wiele przyczyn, z których mentalność, stereotyp bezrobotnego i brak poprawy sytuacji gospodarczej państwa należą do najważniejszych. Niejakim optymizmem napawa fakt, że absolwenci coraz lepiej poznają mechanizmy działania rynku pracy i tym samym są bardziej skłonni do przekwalifikowania czy podwyższania dotychczasowego wykształcenia, upatrując w tym możliwości pozyskania pracy.

Osoby starsze są zdecydowanie gorzej wykształcone niż osoby do 30 roku życia. W końcu 2012r. wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia 33,0% posiadało zaledwie wykształcenie gimnazjalne lub poniżej, a kolejne 30,0% legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym. Na przeciwnym biegunie tej struktury znaleźli się bezrobotni z wykształceniem wyższym, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia był niewielki, rzędu kilku procent. Niskie, a przy tym niedostosowane do potrzeb rynku pracy i nie potwierdzone odpowiednimi świadectwami/certyfikatami kwalifikacje stanowią w przypadku osób w wieku niemobilnym jedną z najpoważniejszych barier dla poprawy ich sytuacji na rynku pracy. Problemem jest przy tym niechęć do podejmowania edukacji w „starszym wieku”.

Największą grupą bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy na koniec omawianego okresu byli poszukujący jej ponad 24 miesiące (826 bezrobotnych). Populacja ta zwiększyła się w porównaniu z 2011r. o 171 osób, czyli o 26,1%, a jej udział w ogóle bezrobotnych wyniósł 20,8%, czyli o 3,8 punktu procentowego więcej niż na koniec 2011 roku.

Grupy, które zmniejszyły swoją liczebność:

- pozostający bez pracy od 3 do 6 miesięcy – o 30 osób, tj. o 4,6%, a jej udział w ogóle bezrobotnych wyniósł 15,7% i był mniejszy o 1,2 punktu procentowego niż rok wcześniej;
- grupa pozostająca bez pracy od 6 do 12 miesięcy – o 28 osób, tj. o 3,9%, a jej udział w ogólnej liczbie bezrobotnych ukształtował się na poziomie 17,2% i był o 1,3 punktu procentowego mniejszy niż na koniec grudnia 2011 roku;
- grupa pozostająca bez pracy od 12 do 24 miesięcy – o 28 osób, czyli 3,4%, a jej udział w ogóle zarejestrowanych wyniósł 19,9% i był mniejszy o 1,3 punktu procentowego niż na koniec grudnia ub. roku;

Pozostałe grupy wg czasu pozostawania bez pracy zwiększyły swoją liczebność:

- pozostający bez pracy do 1 miesiąca – o 13 bezrobotnych, tj. o 3,7%, a jej udział w bezrobociu rejestrowanym wyniósł 9,1%, czyli o 0,1 punktu procentowego mniej niż rok wcześniej;
- pozostający bez pracy od 1 do 3 miesięcy o 19 osób, czyli 2,8%, a jej udział w bezrobociu rejestrowanym był mniejszy o 0,1 punktu procentowego i wyniósł 17,3%;

Czas pozostawania bez pracy w przypadku osób do 30 roku życia jest zdecydowanie dłuższy niż dla bezrobotnych w pozostałych grupach wiekowych oprócz bezrobotnych do 50 roku życia. W liczbie bezrobotnych do 30 roku życia aż 49,1%, tj. 661 osób pozostaje bez pracy powyżej 6 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

Czas pozostawania bez pracy w przypadku osób powyżej 50 roku życia jest zdecydowanie dłuższy niż dla bezrobotnych w pozostałych grupach wiekowych. W liczbie bezrobotnych powyżej 50 roku życia aż 63,9%, tj. 711 osób pozostaje bez pracy powyżej 6 miesięcy od momentu zarejestrowania się. W końcu 2012r. średni czas pozostawania bez pracy bezrobotnych ogółem wyniósł ok. 13 miesięcy, a bezrobotni w omawianej grupie wiekowej pozostawali bez pracy prawie 17 miesięcy. Długotrwałość bezrobocia osób w wieku powyżej 50 roku życia przyczynia się do pojawienia się u nich wielu niekorzystnych symptomów natury psychologicznej (stan bierności, zniechęcenia, apatii lub frustracji) i niepokojących zjawisk społecznych (spadek aktywności tych osób w wypełnianiu ról rodzinnych i społecznych).

Na koniec 2012 roku najliczniejszą grupę tworzyli bezrobotni posiadający staż pracy od 1 roku do 5 lat (876 osób). W rozpatrywanym czasie grupa ta zwiększyła liczebność o 23 osoby, czyli 2,7%, a jej udział w ogóle bezrobotnych wyniósł 22,0% i był o 0,1 punktu procentowego niższym poziomie jak rok wcześniej.

Poniżej przedstawiono grupy, które również zwiększyły swoją liczebność:

- posiadający staż do 1 roku o 42 osoby, tj. o 7,5%, jej udział w bezrobociu rejestrowanym wyniósł 15,2% i był o 0,6 punktu procentowego większy niż rok wcześniej;
- od 5 do 10 lat o 6 osób, tj. o 1,1%, udział w ogółem bezrobotnych wyniósł 13,7% i był o 0,2 punktu procentowego mniejszy niż na koniec 2011 roku;
- od 10 do 20 lat o 6 osób, tj. o 1,0%, udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 15,6% i był niższy o 0,3 punktu procentowego niż na koniec 2011 roku;
- od 20 do 30 lat o 32 osób, tj. o 6,5%, a jej udział w ogółem wyniósł 13,3% i był wyższy o 0,5 punktu procentowego niż na koniec analogicznego okresu 2011 roku;
- 30 lat i więcej o 47 osoby, tj. o 37,3%, udział w ogółem ukształtował się na poziomie 4,4% i był większy o 1,1 punktu procentowego w odniesieniu do grudnia 2011 roku;

Pozostała grupa zmniejszyła swoją liczebność:

- bez stażu pracy o 39 osób, tj. o 5,8%, a jej udział w ogółem wyniósł 15,8% i był mniejszy o 1,4 punkt procentowy jak rok wcześniej.

Z analiz przeprowadzonych przez pracowników Urzędu wynika, iż w grupie osób bezrobotnych do 30 roku życia przeważają osoby, które nie posiadają doświadczenia zawodowego (aż 35,9%), lub doświadczenie to jest niewielkie (do 5 lat pracy – 59,1%), niewystarczające lub nieadekwatne do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. Jest to bardzo niepokojące zjawisko, ponieważ ta część młodych mieszkańców naszego regionu swój start zawodowy rozpoczyna od statusu bezrobotnego.

Z drugiej strony osoby w omawianej grupie wiekowej posiadają doświadczenie zawodowe. Niemniej jednak zastanawiający pozostaje fakt, że w liczbie bezrobotnych powyżej 50 roku życia jest niemal 2,2% osób bez doświadczenia zawodowego, a kolejne 4,1 % ma doświadczenie do 1 roku.

2.9.1 Zwolnienia z przyczyn zakładów pracy

W 2012 roku z przyczyn dotyczących zakładów pracy status bezrobotnego uzyskało 166 osób (z Łomży 136). Wśród nich było 76 kobiet (z Łomży 64), które stanowiły 45,8% (z Łomży 47,1%).

Tabela Nr 13

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładów

Rok	Miesiące	Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładów pracy:					
		Ogółem	% do ogółu	Udział w nowo zarejestrowanych w %	W tym miasto Łomża		Udział miasta w ogółem w %
					Ogółem	% do ogółu	
		na koniec miesiąca		na koniec miesiąca			
2011	grudzień	125	2,0	1,9	89	2,3	71,2
2012	styczeń	129	1,9	1,6	94	2,3	72,9
	luty	129	1,9	1,0	95	2,3	73,6
	marzec	136	2,0	1,7	99	2,4	72,8
	kwiecień	135	2,1	2,3	100	2,5	74,1
	maj	131	2,1	1,6	102	2,6	77,9
	czerwiec	128	2,1	1,1	99	2,6	77,3
	lipiec	139	2,3	4,2	107	2,9	77,0
	sierpień	147	2,3	3,0	115	3,0	78,2
	wrzesień	151	2,5	3,3	116	3,1	76,8
	październik	152	2,5	1,8	113	3,1	74,3
	listopad	156	2,5	3,2	118	3,1	75,6
	grudzień	165	2,5	2,8	129	3,2	78,2

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2011 i kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

Udział tej subpopulacji w nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 2,4%. Na koniec grudnia 2012 roku w ewidencji urzędu pracy w Łomży z przyczyn zakładów pracy pozostawało 165 bezrobotnych, w tym 129 pochodziło z miasta Łomży. Stanowili oni 2,5% (w mieście 3,2%) ogólnej populacji zarejestrowanych bezrobotnych. W omawianym okresie zanotowano zwiększenie tej populacji o 40 osób, tj. o 32,0%.

2.9.2 Oferty pracy

W 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży pozyskał ogółem 1446 ofert pracy, w tym 1123 (77,7%) pochodziło z miasta Łomży. Oferty subsydiowane stanowiły 45,9% i było ich 664, a w mieście odpowiednio 39,6% i 445.

Tabela Nr 14

Liczbę ofert pracy pozyskanych w latach 2009 – 2012.

Wyszczególnienie	Oferty pozyskane w 2009 roku	Oferty pozyskane w 2010 roku	Oferty pozyskane w 2011 roku	Oferty pozyskane w 2012 roku
Ogółem	1 659	1 466	1 327	1 446

Źródło: MPiPS-01 za lata 2009-2012

Na koniec 2012 roku urząd pracy w Łomży dysponował 9 ofertami pracy, w tym żadna nie była niewykorzystana dłużej niż miesiąc.

2.9.3 EURES

W czwartym kwartale 2012 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w ramach sieci EURES wpłynęło 126 ofert pracy na około 1085 stanowisk pracy. W omawianym okresie do pośrednika pracy zajmującego się realizacją międzynarodowego pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES zgłosiło się 60 osób zainteresowanych usługami EURES, z czego 50 było zainteresowanych konkretnymi ofertami pracy, natomiast pozostałe osoby zainteresowane były ogólnymi informacjami dotyczącymi zasad funkcjonowania sieci EURES.

Oferty pracy EURES zamieszczane są na tablicach informacyjnych na terenie urzędu. Ponadto strona internetowa www.pup.lomza.pl umożliwia połączenie ze stroną internetową krajowej strony EURES, portalu EURES prowadzonego przez Komisję Europejską oraz stroną internetową WUP w Białymstoku.

Oferty pracy za granicą w ramach sieci EURES są raz w tygodniu przesyłane do lokalnych mediów, oraz instytucji publicznych i innych organizacji tj.: Radio Nadzieja, Radio RMF MAX, Regionalny Portal - 4lomza.pl, telewizja Łomża, Studio Skorpion, Gazeta Współczesna, Agencja Rozwoju Regionalnego, Kurier Poranny, Gazeta Wyborcza, Tygodnik „Kontakty”, Gminny Ośrodek Kultury – Gminne Centrum Informacji w Śniadowie, Gminny Ośrodek Kultury – Gminne Centrum Informacji w Miastkowie, Gminny Ośrodek Kultury – Gminne Centrum Informacji w Nowogrodzie, Urząd Gminy w Łomży, Urząd Gminy w Jedwabnem, Urząd Gminy w Piątnicy, Urząd Gminy w Przytułach, Urząd Gminy w Wiźnie, Urząd Gminy w Zbójnej, oraz Ochotniczy Hufiec Pracy w Łomży. Urząd Pracy utrzymuje stałą współpracę z biurami karier wyższych uczelni posiadających swoje siedziby na terenie działania urzędu.

Zgłoszone oferty pracy za granicę w ramach EURES:

Belgia: hydraulik, tapicer, produkcja i montaż nagrobków, operator CNC, konserwator maszyn, inżynier oprogramowania, inżynier wsparcia bezpośredniego – serwisant, mechanik samochodów ciężarowych i przyczep, narzędziowiec form wtryskowych, pracownik na fermie trzody, programista, konserwator maszyn;

Czechy: windykator;

Dania: pracownik na farmie;

Estonia: inżynier; HVAC, elektryk, kucharz/cukiernik;

Hiszpania: animatorzy, trenerzy FIT&FUN, terapeuta, przewodnik ;

Irlandia: wykrawacz;

Niemcy: pomoc domowa, pielęgniarka/pielęgniarka, pokojówka/pokojowy, kelner/kelnerka, kucharz, obsługa serwisowa – catering, monter instalacji sanitarnych, technik mechatronik, dekarz-blacharz, pracownik rozbiórki, pracownik recyklingu, pracownik działu sprzedaży/zakupu, elektryk, frezer/tokarz, pracownik obsługi, technik dentystyczny, lakiernik samochodowy, kowal/ślusarz, pracownik magazynu, ślusarz, mechanik pojazdów ciężarowych, betoniarz/zbrojarz, pracownik w gospodarstwie rolnym, operator wózka widłowego, instalator urządzeń sanitarnych, kontroler jakości w piekarni, mechatronik, elektromechanik zakładowy, pakowacz w fabryce żywności, stolarz/cieśla, pracownik do obsługi lotniska, operator koparko-ladowarki, przedstawiciel handlowy, pracownik magazynu, pracownik produkcji, opiekun osób starszych, inżynier specjalista pomiaru, inżynier elektronik, informatyk/programista, inżynier procesów jakościowych, inżynier projektu badawczego, inżynier utrzymania ruchu, manager projektu, specjalista od planowania zakupów w fabryce samochodów drukarz ;

Norwegia: kucharz/cukiernik, inżynier rozruchu, inżynier naprężeń rur, inżynier budownictwa, inżynier podwodny, manager projektu, spawacz/blacharz, betoniarz/monter form, blacharz, brygadzista grupy spawaczy, cieśla/stolarz, mechanik przemysłowy mechanik samochodowy, monter rurociągu, spawacz, elektryk, stolarz budowlany/ monter, elektryk, mistrz produkcji w stoczni, kierownik hotelu, monter w stoczni, handlowiec, inżynier włókiennik, mechanik tekstylny;

Słowacja: stolarz meblowy ;

Słowenia: lekarz psychiatra, lekarz ortopeda, ;

Szwecja: fryzjer/fryzjerka, kierownik;

Wielka Brytania: pracownik recyklingu, asystent obróbki szkła, specjalista wsparcia aplikacji, niemieckojęzyczny pracownik obsługi klienta, starszy developer, specjalista ds. sprawozdawczości, inżynier testowy.

3. Aktywizacja osób bezrobotnych

3.1 Skierowania do pracy

W 2012 roku w Powiecie Łomżyńskim i mieście Łomża 3276 (w tym 2122 z Łomży) bezrobotnych podjęło pracę. Przy pracach interwencyjnych zatrudniono 206 (106 z miasta) osób, a do robót publicznych skierowano 224 (z miasta 109) bezrobotnych.

Do pracy subsydiowanej skierowano 757 bezrobotnych, co stanowiło 23,1% (w Łomży odpowiednio: 430 i 20,3%) wszystkich podjęć pracy w tym czasie.

3.2 Przyuczenia do zawodu i przekwalifikowania

Głównym celem kierowania bezrobotnych na szkolenia i przekwalifikowania zawodowe jest ułatwienie im restartu do czynnego życia zawodowego oraz zwiększenia szansy na rynku pracy. Na poniższe kursy i szkolenia zawodowe kierowano głównie bezrobotnych bez zawodu lub z wykształceniem, w którym brak jest ofert pracy. Specjalistyczne kursy organizowano po wcześniejszym rozpoznaniu zapotrzebowania pracodawców. Preferowano szkolenia indywidualne, po uprawdopodobnieniu przez pracodawcę zatrudnienia uczestnika szkolenia po jego zakończeniu.

Szkolenia w 2012 roku w PUP w Łomży rozpoczęło ogółem – 124/15 bezrobotnych, 84/13 os. z Łomży 40/2 os. z powiatu łomżyńskiego.

Bezrobotni uczestniczyli w poniższych szkoleniach:

1. ABC przedsiębiorczości – 29/7, (ogółem/kobiety);
2. Badania laboratoryjne mieszanek mineralno-asfaltowych – 1/1;
3. Fryzjer – poziom podstawowy – 1/1;
4. Instalowanie, konserwacja oraz eksploatacja systemów alarmowych – 1/0;
5. Kasjer walutowo – złotowy – 1/1;
6. Kierowca operator wózków jezdniowych – 4/0;
7. Kierowca operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym z bezpieczną wymianą butli gazowej – 11/0;
8. Kierowca operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym (w tym wózki boczne wysokiego składowania, z operatorem podnoszonym wraz z ładunkiem i sterowanych z poziomu roboczego) z wymianą butli gazowych zasilających wózki – 1/0;
9. Kurs groomingu – strzyżenie psów – 1/1;
10. Kwalifikacja wstępna kierowców wykonujących przewóz drogowy rzeczy – 2/0;
11. Kwalifikacja wstępna kierowców wykonujących przewóz drogowy rzeczy dla kategorii C₁, C₁+E, C, C+E – 1/0;
12. Kwalifikacja wstępna przyspieszona blok programowy kat. C, C+E, C₁, C₁+E – 6/0;
13. Operator koparki kl. III – 1/0;
14. Operator koparki jednoaczyniowej kl. III – 3/0;
15. Operator koparko – ładowarki kl. III – 7/0;
16. Operator koparko – ładowarki kl. II – 2/0;
17. Operator zagęszczarek i ubijaków wibracyjnych kl. III – 1/0;
18. Pracownik ochrony fizycznej osób i mienia – licencja I stopnia – 1/0;
19. Prawo jazdy kategorii C – 9/0;
20. Prawo jazdy kategorii C+E – 1/0;
21. Przewóz materiałów niebezpiecznych – 2/0;
22. Przygotowanie do prowadzenia działalności gospodarczej – 30/4;
23. Spawacz spoin pachwinowych metodą MAG 135 – 1/0;
24. Spawacz stali metodą TIG – 3/0;
25. Spawacz stali metodą TIG 141 – 2/0;
26. Spawanie elektryczne elektrodą otuloną – 1/0;
27. Szkolenie okresowe w zakresie przewozu rzeczy – 1/0.

3.3 Poradnictwo zawodowe

Podstawowym celem realizacji poradnictwa zawodowego było udzielanie szeroko rozumianej pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zatrudnienia, zawodu lub kierunku przekwalifikowania a pracodawcom w doborze kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji psychofizycznych.

W 2012 r. z usług doradcy zawodowego skorzystało 1948 osób (w tym z Łomży 1179). Przeprowadzono 782 (z Łomży z 492) rozmowy wstępne z osobami bezrobotnymi lub poszukującymi pracy w wyniku których kontynuowano współpracę w zakresie poradnictwa indywidualnego i grupowego oraz 309 (Łomża 176) indywidualnych porad zawodowych, które nie były poprzedzone rozmowami wstępnymi w 2012 r., gdyż zgodnie ze standardem usługi poradnictwa zawodowego, rozmowa wstępna przeprowadzana jest tylko raz – w trakcie pierwszego kontaktu z doradcą zawodowym (bez względu na to, w jakim okresie sprawozdawczym była przeprowadzona). Ogółem w 2012 roku z Łomży skorzystało:

- z poradnictwa indywidualnego – 668 osób (337 kobiety), w tym 663 osoby bezrobotne (336 kobiet); liczba wizyt w ramach porady indywidualnej – 1250,
- z poradnictwa grupowego – 9 osób, w tym 5 kobiet (2 porady grupowe),
- z indywidualnej informacji zawodowej – 266 osób (w tym 151 kobiet),
- z grupowej informacji zawodowej – 245 osoby (24 grupy).

Działania doradcy były wspierane i uzupełniane odpowiednimi badaniami testowymi (także autotestami), badaniami lekarskimi lub psychologicznymi. W celu określenia zainteresowań zawodowych uprawniony doradca przeprowadził 2 standaryzowane badania testowe (KZZ.) oraz wiele testowych, a 56 osób zostało skierowanych na specjalistyczne badania lekarskie lub lekarskie i psychologiczne umożliwiające wydanie przez doradcę opinii o przydatności zawodowej do kierunku szkolenia (w przypadkach tego wymagających lub określonych odrębnymi przepisami).

Najliczniejszą grupę klientów doradcy zawodowego stanowiły kobiety (ponad 51,6%), osoby pozostające bez pracy do 6 miesięcy (ponad 47%), osoby z wykształceniem średnim zawodowym (26,7%) i zasadniczym zawodowym (23,1%) oraz wyższym (21,6%). Najmniej liczną grupę, biorąc pod uwagę wykształcenie, stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnym (11,3%). Osoby do 25 roku życia stanowiły blisko 30,5%, a bezrobotni w wieku powyżej 50 lat – to prawie 23% klientów doradców zawodowych, niepełnosprawni – około 6,6%.

Współpraca z partnerami rynku pracy

W okresie od 01.01 do 31.12.2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży systematycznie doskonalił formy współpracy ze społecznymi partnerami rynku pracy – samorządami gmin, OHP, łomżyńskimi uczelniami wyższymi oraz innymi urzędami pracy i instytucjami rynku pracy. Szczególnie dobrze układa się współpraca z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łomży (WUP w Białymstoku, Oddział Terenowy w Łomży). W celu zapewnienia osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pełnej informacji o rynku pracy i usługach urzędu osoby bezrobotne są informowane o działaniach Centrum i planowanych terminach zajęć, a także o możliwości skorzystania z pomocy doradcy zawodowego – psychologa.

W czerwcu 2012 r. w Państwowej Wyższej Szkole Informatyki i Przedsiębiorczości odbyły się IV Akademickie Targi Pracy. W ich trakcie doradca zawodowy wspólnie z pośrednikiem pracy udzielał indywidualnych konsultacji w zakresie planowania kariery, ofert pracy, metod poszukiwania zatrudnienia, itp. Doradca zawodowy przeprowadził warsztaty pt. „*Jak poruszać się po rynku pracy*”, w których uczestniczyli zarówno studenci, jak i zainteresowani uczniowie liceum.

Wyrazem ścisłej współpracy z PWSliP w Łomży był także udział doradcy zawodowego w dniu 6 grudnia 2012 r. w konferencji naukowo – szkoleniowej Instytutu Medycznego PWSliP pod nazwą „*Miejsce pracy źródłem zagrożeń zawodowych*”. Tematem referatu wygłoszonego przez doradcę na konferencji były „*Usługi i instrumenty rynku pracy w kontekście współpracy Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży z pracodawcami oraz pomocy udzielanej osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia*” oraz „*Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi*”.

W 2012 r. doradcy zawodowi brali udział w szkoleniach, konferencjach i seminariach dotyczących problematyki rynku pracy, współpracy PUP z ośrodkami pomocy społecznej i powiatowymi centrami pomocy rodzinie w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych, kształcenia ustawicznego, przedsiębiorczości, planowania kariery zawodowej, wyboru zawodu lub kierunku kształcenia organizowanych przez partnerów rynku.

W listopadzie 2012 doradca zawodowy uczestniczył w wizycie studyjnej do Niemiec (tytuł projektu: „*Niemiecki system kształcenia i szkolenia zawodowego*”), zrealizowanej w ramach programu "UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE" - program sektorowy: LEONARDO DA VINCI. Jednym z rezultatów tej wizyty było przygotowanie przez doradcę zawodowego PUP w Łomży opracowania nt. poradnictwa zawodowego w Niemczech, które będzie stanowić część publikacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Białymstoku pt. „*Niemiecki system kształcenia i szkolenia zawodowego*”. Ponadto zagadnienia dotyczące niemieckiego systemu poradnictwa zawodowego były prezentowane przez doradcę PUP w Łomży na szkoleniu dla doradców zawodowych zorganizowanym przez WUP w Białymstoku w dniu 17 grudnia 2012r.

Inne działania podejmowane w ramach poradnictwa zawodowego

Osoby zainteresowane w sprawach dotyczących informacji zawodowej, technik poszukiwania pracy i planowania kariery zawodowej mogą kontaktować się z doradcami zawodowymi PUP w Łomży drogą e-mail pod adresem: doradcazawodowy@pup.lomza.pl.

3.4 Klub Pracy

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy jest udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży w ramach Klubu Pracy. Polega na przygotowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia, w szczególności przez:

- 1) uczestnictwo w szkoleniu z zakresu umiejętności poszukiwania pracy;
- 2) uczestnictwo w zajęciach aktywizacyjnych;
- 3) dostęp do informacji i elektronicznych baz danych.

W 2012 roku zorganizowano 4 szkolenia z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, na które skierowano 40 osób, a uczestniczyło w nich 39 osób bezrobotnych. Były to głównie osoby, które nie posiadają doświadczenia w poszukiwaniu pracy, utraciły motywację do jej poszukiwania lub chcą powrócić na rynek pracy po długim okresie braku aktywności. Szkolenie miało na celu przygotowanie uczestników do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy, tak, aby po jego ukończeniu byli w stanie między innymi:

- określić i zanalizować rynek pracy;
- określić i porównać swoje mocne strony z możliwościami oferowanymi przez rynek pracy, pozwalające na samozatrudnienie lub znalezienie pracy najemnej;
- zastosować różnorodne techniki i narzędzia poszukiwania pracy (pisanie życiorysu, listu motywacyjnego; wykorzystanie telefonu w procesie poszukiwania pracy, zasad autoprezentacji, prowadzenia rozmów kwalifikacyjnych);
- udoskonalic swoje umiejętności podejmowania decyzji ich realizacji.

Zajęcia aktywizacyjne dotyczyły szczegółowych zagadnień przydatnych osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzupełnieniu ich wiedzy i umiejętności potrzebnych do aktywnego poszukiwania pracy, były realizowane w formie warsztatów. W 2012 roku zorganizowano 12 zajęć aktywizacyjnych, które ukończyło 105 osób.

Uczestnicy zarówno szkoleń, jak i zajęć aktywizacyjnych organizowanych w Klubie Pracy, bardzo pozytywnie oceniali ich przydatność w poszukiwaniu zatrudnienia. Do najczęściej pojawiających się opinii należą: „*Przydatne, ciekawe, urozmaicone zajęcia*”; „*Jestem zadowolona z zajęć*”; „*Były interesujące*”; „*Zajęcia były bardzo ciekawe. Pani prowadząca wykorzystwała różne formy przekazywania najważniejszych spraw związanych z podjęciem pracy.*”; „*Prowadzone dobrze, jasno i zrozumiale*”; „*Było merytorycznie i wyczerpujące*”.

Zestawienie liczby osób korzystających z dostępu do informacji elektronicznych baz danych w 2012 roku

MIESIĄC 2012 roku	LICZBA OSÓB OGÓŁEM
Styczeń	108
Luty	76
Marzec	58
Kwiecień	68
Maj	67
Czerwiec	41
Lipiec	74
Sierpień	23
Wrzesień	20
Październik	19
Listopad	34
Grudzień	0
RAZEM	588

Źródło: „Rejestru osób korzystających z Otwartego Klubu Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży.

Z pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy w ramach dostępu do informacji i elektronicznych baz danych w 2012 roku skorzystało 588 osób (w tym 25 osób nie zarejestrowanych w PUP w Łomży i 3 cudzoziemców - na podstawie „Rejestru osób korzystających z Otwartego Klubu Pracy”). Osoby, które chcą skorzystać z Otwartego Klubu Pracy w dogodnym dla siebie czasie mają zapewniony dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia. Nieodpłatnie mogą skorzystać z prasy z ofertami pracy, biuletynów informacyjnych, telefonu, ksero, komputera, Internetu, skanera i drukarki. Mogą ponadto otrzymać fachową pomoc z zakresu obowiązujących przepisów prawa pracy, umiejętności pisania dokumentów aplikacyjnych, prowadzenia rozmowy wstępnej z przyszłym pracodawcą.

3.5 Prace interwencyjne

Priorytetem organizacji prac interwencyjnych jest pomoc w tworzeniu nowych, stałych miejsc dla bezrobotnych w istniejących zakładach pracy poprzez wsparcie pracodawców środkami finansowymi z FP w celu obniżenia kosztów utworzenia tych stanowisk. Organizatorów prac interwencyjnych wybierano komisyjnie.

Realizacja celu głównego – tworzenie nowych miejsc pracy – uwzględniała również edukację osób bezrobotnych. Uczestnicy prac interwencyjnych nabywali nowe umiejętności zawodowe, zgodne z potrzebami danego podmiotu gospodarczego.

Urząd zawierał również umowy na organizację prac interwencyjnych z instytucjami, które nie gwarantowały powstania nowych, stałych miejsc pracy. Dotyczyło to jednostek budżetowych i placówek socjalnych. Kierowano tam przede wszystkim bezrobotnych w szczególnej (trudnej) sytuacji na lokalnym rynku pracy i trudnych do zaktywizowania zawodowego. Umowy takie zaniżają efektywność wykorzystania FP na tę formę przeciwdziałania bezrobociu, ale realizują bardzo ważny aspekt społeczno-socjologiczny.

W 2012 roku do prac interwencyjnych skierowano 206 bezrobotnych (106 z miasta Łomża), w tym 116 kobiet. Wśród skierowanych bezrobotnych 103 osoby (54 z miasta) pozostawały bez pracy długookresowo. Wśród tej grupy było 54 kobiety (29 z Łomży).

3.6 Roboty publiczne

Podstawowym celem organizowania robót publicznych jest wspieranie regionalnych i lokalnych inwestycji, które umożliwiają tworzenie bazy działań dla inwestorów oraz ochrony środowiska, sportu i turystyki, opieki społecznej. Drugim, nie mniej istotnym, jest zatrudnienie bezrobotnych pozostających bez pracy długoterminowo, najczęściej bez kwalifikacji, bądź posiadających umiejętności mało przydatne na lokalnym rynku pracy. Zatrudnienie przy robotach publicznych realizuje ponadto bardzo ważny cel społeczno - ekonomiczny – poprawę sytuacji materialnej zatrudnionych bezrobotnych i ich rodzin, a także zapobiega marginalizacji społecznej.

W 2012 roku PUP w Łomży w ramach robót publicznych skierował do pracy 224 bezrobotnych (109 z miasta Łomży), w tym 150 kobiet. Wśród skierowanych bezrobotnych 138, w tym 100 kobiet, pozostawało bez pracy długotrwale.

Efektywność robót publicznych jest znikoma, a zatrudnienie pracownika po okresie subsydiowania jest sporadycznym przypadkiem. W ramach robót publicznych wykonywano prace na rzecz lokalnych społeczności miast i gmin.

3.7 Dotacje i refundacje

Podstawowym celem udzielania dotacji i refundacji z Funduszu Pracy jest pomoc bezrobotnym w rozpoczęciu działalności na własny rachunek, a pracodawcom w tworzeniu nowych miejsc pracy w istniejących na lokalnym rynku podmiotach gospodarczych.

W 2012 roku zawarto z 131 bezrobotnymi umowy o udzielenie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. 87 bezrobotnych, którzy otrzymali dotacje na samozatrudnienie pochodziło z miasta, a wśród nich było 40 (w mieście 28) kobiet.

Dotacji udzielono na podjęcie m.in. działalności gospodarczych na: usługi: auto – naprawa, centrum dietetyczne, dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja, firma handlowo – usługowa, gastronomiczne, korekta i redagowanie tekstów, kosmetyczne, krawiectwo, montaż i sprzedaż mebli, myjnia parowa, naprawa i konserwacja narzędzi mechanicznych, niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych, obróbka mechaniczna elementów metalowych, ośrodek szkolenia kierowców, pranie tapicerki samochodowej i dywanów, sprzątanie pomieszczeń biurowych, pokrycia dachowe, projektowanie, projektowanie serwisów internetowych, remontowo – budowlane, rozbiórka i burzenie budynków, układanie i cyklinowanie podłóg, ślusarskie, usługi fotograficzno – filmowe, usługi wykończeniowo – budowlane, windykaty, zakład stolarski;

- ✓ produkcję: produkcja mebli oraz wyrobów ciesielskich dla budownictwa, meble na zamówienie, wyroby medyczne;
- ✓ handel: handel urządzeniami dźwignicowymi, artykułami do produkcji rolnej, sklep spożywczo – przemysłowy.

W omawianym okresie zawarto ze 110 lokalnymi pracodawcami umowy na refundację kosztów wyposażenia lub utworzenia 110 stanowisk pracy dla bezrobotnych.

Utworzono lub doposażono m. in. poniższe stanowiska pracy: fryzjer, elektryk, pracownik banku, pracownik magazynu, kierowca, pracownik biurowy, pracownik zatrudniony w gastronomii, przedstawiciel handlowy, mechanik pojazdów samochodowych, pracownik obsługi klienta, pracownik fizyczny, mechanik samochodowy, instruktor kulturalny, starsza księgowa, kasjer-sprzedawca, asystent projektanta, pomocnik detektywa, pomoc stomatologiczna, projektant, spawacz, stolarz, cukiernik, krawcowa, projektant mebli, pomoc geodety, konserwacja i naprawa samochodów, agent ubezpieczeniowy, pracownik w gabinecie weterynaryjnym, kosmetyczka, sprzedawca internetowy, kosmetolog, pracownik finansowo-księgowy.

3.8 Miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych

Do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży w 2012 roku zgłoszono 144 (w tym 132 z miasta Łomży) ofert pracy dla osób posiadających uprawnienia inwalidzkie. Wśród nich 31,9% (w Łomży 30,3%) stanowiły oferty pracy subsydiowanej.

4. Poziom i struktura wydatków z Funduszu Pracy

Tabela Nr 15

Poziom i struktura środków Funduszu Pracy wydatkowanych przez PUP w Łomży 2012r.

Stan w okresie w tys. PLN

Miesiące 2012r.	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Dotacje na działalność gospodarczą	Refundacje wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	Stáže	Szkolenia	Prace społecznie użyteczne	Ogółem w miesiącu
styczeń	14,6	1,1	0,0	0,0	9,8	0,5	1,1	27,1
luty	21,4	35,3	0,0	0,0	15,1	0,3	0,0	72,1
marzec	34,5	73,8	162,0	54,0	77,8	27,6	0,6	430,3
kwiecień	40,0	94,0	342,0	108,0	170,8	39,6	6,3	800,7
maj	66,8	112,7	414,0	230,6	261,5	55,7	8,9	1 150,2
czerwiec	57,6	113,6	0,0	50,7	308,3	13,1	8,9	552,2
lipiec	76,8	111,1	54,0	176,7	338,9	9,6	6,5	773,6
sierpień	66,2	100,3	338,0	136,0	379,3	5,1	5,1	1 030,0
wrzesień	70,2	56,8	-5,7	114,6	336,9	1,4	5,1	579,3
październik	73,5	85,1	378,0	43,1	331,6	38,1	4,8	954,2
listopad	70,5	168,9	270,0	192,4	344,5	39,9	4,1	1 090,3
grudzień	67,4	419,5	365,8	928,4	457,7	48,2	5,6	2 292,6
Razem	659,5	1 372,2	2 318,1	2 034,5	3 032,2	279,1	57,0	9 752,6

Źródło: Sprawozdania finansowe MPiPS – 02 za kolejne miesiące 2012 roku, obliczenia własne.

W ciągu 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży na powyżej wymienione aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydatkował 9.752,6 tys. PLN. Natomiast na wszystkie aktywne formy wydatkowano 9.840.495,63 PLN oraz 778.869,68 PLN na tzw. wydatki fakultatywne. Wydatki Funduszu Pracy na zasiłki i świadczenia dla bezrobotnych (wraz z pochodnymi) wyniosły w 2012 roku 9.338.053,15 PLN.

Ogółem w 2012 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży ze środków Funduszu Pracy wydatkował na formy aktywne i pasywne przeciwdziałania bezrobociu 19.957.418,46 PLN.

PUP w Łomży realizował następujące programy celowe:

- „Nowe perspektywy” – realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i rezerwy Marszałka Województwa Podlaskiego na kwotę 1.524.514,54 zł.
- „Podniesienie jakości usług rynku pracy” – realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i rezerwy Marszałka Województwa Podlaskiego na kwotę 128.123,64 zł (od początku projektu 680.287,46 zł).

- „Postaw na siebie” – realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na kwotę 193.383,37 zł (od początku projektu 255.986, 44 zł).
 - „Uwierź w swoje możliwości” – realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Działania 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na kwotę 87.505,64 zł (od początku projektu 134.054,22 zł).
 - „Motywacja, aktywność, praca” – program specjalny skierowany do osób bezrobotnych powyżej 50 roku finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 241.800, 00 zł.
 - „Rozwiń skrzydła swojej kariery” – program specjalny skierowany do osób bezrobotnych do 30 roku finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 759.270,00 zł.
 - „30-” – program skierowany w 100% do osób poniżej 30 roku życia finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 559.600,00 zł.
 - „50+” – program skierowany w 100% do osób powyżej 50 roku życia finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 446.900,00 zł.
 - „Art. 49” – program obejmujący wsparciem w 100% osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 430.400,00 zł.
 - "Samodzielnie w przyszłość" – program obejmujący wsparciem w 100% osoby poniżej 30 roku życia finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 196.000,00 zł.
 - "Zacznij jeszcze raz" program obejmujący wsparciem w 100% osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 169.300,00 zł.
 - "Start do kariery" – program skierowany do wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 1.064.000,00 zł.
 - "Aktywni po latach" – program obejmujący wsparciem w 100% osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 144.000,00 zł.
 - "Start w przedsiębiorczość" – program obejmujący wsparciem w 100% osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy finansowany ze środków Funduszu Pracy na kwotę 360.000,00 zł.
- Powiatowy Urząd Pracy w Łomży – jako partner, uczestniczył w programie „Zielona Linia – Centrum Informacyjno – Konsultacyjne Służb Zatrudnienia” realizowanym w ramach Priorytetu 1, Działania 1.1, Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz jako partner w realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego współpracował z ośrodkami pomocy społecznej, Starostwem Powiatowym w Łomży, NOT w Łomży.

Reasumując ogółem zaktywizowano w 2012r. 1641 bezrobotnych, w tym z Łomży 949 w następujących formach:

- prace interwencyjne – 206 osób, w tym z Łomży 106,
- roboty publiczne – 224 osób, w tym 109 z Łomży,
- podjęcie działalności gospodarczej – 131 osób, w tym 87 z Łomży,
- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 143 osoby, w tym 100 z Łomży,
- inne, tj. osoby niepełnosprawne z PFRON – 53 osoby, w tym 28 z Łomży,
- szkolenia – 124 osoby, w tym 84 z Łomży,
- staż – 614 osób, w tym 387 z Łomży,
- prace społecznie użyteczne – 146 osób, w tym 48 z Łomży.

Tabela nr 16 przedstawia sytuację na lokalnym rynku pracy na koniec 2012 roku.

Tabela Nr 16

Sytuacja na lokalnym rynku pracy na obszarze działania PUP w Łomży na koniec 2012 roku

Wyszczególnienie	PUP w Łomży	Miasto Łomża	Powiat Łomżyński	Udział Łomży w ogółem
Liczba bezrobotnych	6531	3976	2555	60,9
w tym z prawem do zasiłku	948	627	321	66,1
Liczba bezrobotnych kobiet	3250	1959	1291	60,3
Zwolnieni z przyczyn zakładów pracy	165	129	36	78,2
Zamieszkalni na wsi	2277	0	2277	0

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	410	204	206	49,8	
W tym bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia	135	82	53	60,7	
Cudzoziemcy	70	70	0	100,0	
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Bezrobotni w wieku do 25 lat	1491	701	790	47,0
	Długotrwale bezrobotne	3462	2089	1373	60,3
	Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	719	399	320	55,5
	Bezrobotni w wieku powyżej 50 lat	1482	1112	370	75,0
	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	2146	1196	950	55,7
	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	1722	880	842	51,1
	Bezrobotni bez wykształcenia średniego	3325	1970	1355	59,2
	Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	378	255	123	67,5
	Bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	98	76	22	77,6
	Niepełnosprawni bezrobotni	481	358	123	74,4
	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w miesiącu	74	58	16	78,4
Podjęcia pracy ogółem	232	155	77	66,8	
w tym praca subsydiowana	74	45	29	60,8	
Stopa bezrobocia w %	15,2*	16,8	13,2		

Źródło: Sprawozdania o rynku MPiPS – 01 za grudzień 2012 roku, obliczenia własne.

* - wartości stopy bezrobocia nie weryfikowane przez GUS

5. Formy przeciwdziałania bezrobociu w 2013

W 2010r., 2011r. i 2012r., a także w 2013r. wiele przedsiębiorstw odczuło i odczuje skutki kryzysu gospodarczego. Pracodawcy będą redukować koszty, rzadko przyjmując nowych pracowników, a jeżeli zatrudnią to najczęściej osoby wykształcone i z doświadczeniem. Natomiast przy zwolnieniach w pierwszej kolejności rezygnować będą z młodych osób. Stąd też niewielka ilość ofert pracy niesubsydiowanej, które wpływają do urzędów pracy począwszy od 2009 roku. O pomoc w znalezieniu zatrudnienia zwraca się do urzędu pracy coraz liczniejsze grono osób, podczas gdy liczba ofert pracy okazuje się być wysoce niewystarczająca. Zdecydowanie zbyt mała jest liczba powstających miejsc pracy i konieczne jest ich kreowanie w inny sposób. Z drugiej strony potrzebne są również impulsy dla pracodawców, skłaniające ich do zatrudniania osób bezrobotnych. Pracodawcy deklarują gotowość do zatrudnienia osób, które uzyskają konieczne kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach lub też nabędą doświadczenie zawodowe na stanowisku pracy poprzez uczestnictwo np. w stażach.

Zarząd Województwa podlaskiego wstępnie przyznał na 2013r. Powiatowemu Urzędowi Pracy w Łomży następujące kwoty z przeznaczeniem na:

- finansowania programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (tzw. algorytm) – 4.958.300 zł.
- finansowanie realizacji projektu systemowego w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL – 4.464.700 zł.
- finansowanie innych fakultatywnych zadań – 776.100 zł.

Powyższe kwoty środków (limity) Funduszu Pracy, zgodnie z decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej, obowiązują do czasu ustalenia ostatecznych kwot na podstawie ustawy budżetowej na rok 2013.

W ramach tych środków realizowane byłyby następujące formy aktywizacji bezrobotnych:

Lp.	Zadanie	Algorytm		NOWE PERSPEKTYWY		Razem	
		Ilość osób	Kwota /PLN/	Ilość osób	Kwota /PLN/	Ilość osób	Kwota /PLN/
1.	Staż (w tym: stypendia, koszty dojazdu)	121	1 665 000,00	265	2 001 600,00	431	3 997 350,00

2.	Prace interwencyjne	40	460 000,00	70	557 200,00	130	1 141 100,00
3.	Roboty publiczne	136	1 299 209,00			180	1 797 709,00
4.	Doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy (w tym: świadczenia pieniężne dla bezrobotnych)	29	580 000,00			57	1 140 000,00
5.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (w tym: wsparcie pomostowe)			92	1 840 000,00	107	2 140 000,00
6.	Zwrot składek ZUS dla spółdzielni socjalnej	5	15 000,00			5	15 000,00
7.	Prace społecznie użyteczne	50	64 000,00			50	64 000,00
8.	CIS	15	174 651,00			15	174 651,00
9.	Szkolenia, w tym:	74	127 000,00	40	65 900,00	149	274 400,00
-	szkolenia indywidualne					25	75 000,00
-	szkolenia grupowe			40	65 900,00	50	72 400,00
10.	Zabezpieczenie wkładu własnego do programów specjalnych		573 440,00			0	573 440,00
Ogółem aktywne formy, w tym:		470	4 958 300,00	427	4 464 700,00	1074	11 317 650,00
Efektywność zatrudnieniowa				45,00%			

Uwaga!

- 40 osób weźmie udział w dwóch formach - w szkoleniu i otrzyma jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
- Aktywizację osób w ramach algorytmu i Nowych Perspektyw można było rozpocząć od stycznia 2013r., natomiast w pozostałych programach nabór może być rozpoczęty dopiero po przyznaniu środków przez Ministra.

Ponadto Urząd złożył dwa wnioski w WUP w Białymstoku na przyznanie w ramach rezerwy Ministra dodatkowych środków na aktywizację bezrobotnych do 30 roku życia (pozostające w rejestrze bezrobotnych co najmniej 6 miesięcy) i powyżej 50 roku życia. Programy realizowane byłyby od 1 marca 2013r. do końca 2013r.

W ramach programów realizowane byłyby (w przypadku przyznania dodatkowych środków) następujące formy aktywizacji bezrobotnych:

Lp.	Zadanie	do 30 roku życia		powyżej 50 roku życia		RAZEM Rezerwa Ministra	
		Ilość osób	Kwota /PLN/	Ilość osób	Kwota /PLN/	Ilość osób	Kwota /PLN/
1.	Staż (w tym: stypendia, koszty dojazdu)	30	220 500,00	15	110 250,00	45	330 750,00
2.	Prace interwencyjne	10	70 800,00	10	53 100,00	20	123 900,00
3.	Roboty publiczne	19	215 000,00	25	283 500,00	44	498 500,00
4.	Doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy (w tym: świadczenia pieniężne dla bezrobotnych)	15	300 000,00	13	260 000,00	28	560 000,00
5.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej (w tym: wsparcie pomostowe)	7	140 000,00	8	160 000,00	15	300 000,00
6.	Szkolenia indywidualne	15	45 000,00	10	30 000,00	25	75 000,00
7.	Szkolenia grupowe	5	3 250,00	5	3 250,00	10	6 500,00
Ogółem aktywne formy		96	994 550,00	81	900 100,00	177	1 894 650,00
Efektywność zatrudnieniowa		57,29%		56,79%			

Uwaga!

- 10 osób weźmie udział w dwóch formach - w szkoleniu i otrzyma jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Niedopuszczalnym będzie wydatkowanie przyznanych środków na realizację innych zadań finansowanych w ramach innych programów czy projektów, oraz finansowanych w ramach kwoty (limitu) Funduszu Pracy naliczonych według algorytmu z 2013r.

W pierwszym etapie realizacji programów planuje się rozpowszechnienie informacji o ich idei i przewidywanych działaniach, w celu dotarcia do grupy zainteresowanych osób zarówno bezrobotnych, jak i lokalnych pracodawców. Promocja przedsięwzięcia będzie odbywała się poprzez różnorodne środki masowego przekazu (informacje na stronach internetowych, artykuły w prasie lokalnej, itp.).

Kolejny etap realizacji programu to kontakt każdej osoby biorącej udział w programach z doradcą zawodowym PUP w celu rozpoznania potrzeb zawodowych klienta. Rozmowa doradcza umożliwi analizę sytuacji zawodowej uczestnika: jego umiejętności, predyspozycji, kwalifikacji oraz potrzeb zawodowych. Wynikiem takiego spotkania będzie opracowany wspólnie z osobą Indywidualny Plan Działania, uwzględniający zalecane formy wsparcia dla każdego z uczestników. IPD będzie osobistym programem poszukiwania pracy, dostosowanym do indywidualnej sytuacji każdego uczestnika i aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy. Plan ten będzie zawierał działania przewidziane do realizacji w ramach standardowych usług i instrumentów rynku pracy.

Urząd przewiduje, że 57,29 % (w przypadku programu do 30 roku życia) i 56,79% (w przypadku programu powyżej 50 roku życia) uczestników po zakończeniu udziału w programie uzyska lub utrzyma zatrudnienie. Aby osiągnąć jak najwyższą efektywność zatrudnieniową w ramach programów, Powiatowy Urząd Pracy w Łomży zaplanował takie formy wsparcia, które charakteryzują się wysoką efektywnością. Umowy na organizację robót publicznych oraz staży będą zawierane z pracodawcami, którzy zadeklarują, iż po zakończeniu tych form wsparcia zatrudnią skierowaną osobę na okres nie krótszy niż 3 miesiące. Szkolenia grupowe „ABC przedsiębiorczości” będą powiązane z otrzymaniem jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej – stąd wysoka 100 % efektywność tej formy wsparcia. Z doświadczenia urzędu wiadomym jest, że prace interwencyjne mają wysoką efektywność, co pozwala sądzić, że taka forma aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych będzie najbardziej atrakcyjna. Ponadto od dawna wiadomo, iż najbardziej efektywne (100 %) są jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy.

Podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży działania aktywizacyjne w latach ubiegłych z pewnością wpłynęły na poprawę sytuacji na łomżyńskim rynku pracy. Zmieniający się rynek pracy nadal jednak wymaga podejmowania szeregu działań na rzecz zmniejszania bezrobocia oraz przywracania na rynek pracy licznej grupy osób pozostających biernymi zawodowo. Szczególnie istotnego znaczenia nabiera to w sytuacji prognozowanego starzenia się społeczeństwa gmin, które już dziś jest widoczne oraz pozostawania w rejestrze bezrobotnych osób, które mają największe problemy w znalezieniu zatrudnienia z uwagi na posiadane wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, czy czas pozostawania bez pracy. Przy powyżej opisanych tendencjach demograficznych i prognozach, aktywizacja i zatrzymanie na rynku pracy tych osób nabiera szczególnej wagi.

Pomoc tej grupie klientów jest szczególnie trudna i wymagać będzie wielu specjalistycznych działań ze strony doradców zawodowych, psychologów, pedagogów, lekarzy medycyny pracy oraz pracowników socjalnych. Dlatego istniejąca ścisła współpraca pomiędzy Urzędem, instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi pozwoli podejmować działania w celu budowania partnerskiej platformy pomocy.

Sporządziła: Hanna Huszcza
Łomża 12.02.2013r.

DYREKTOR
POWIATOWY URZĄD PRACY
Mirosław Błonek